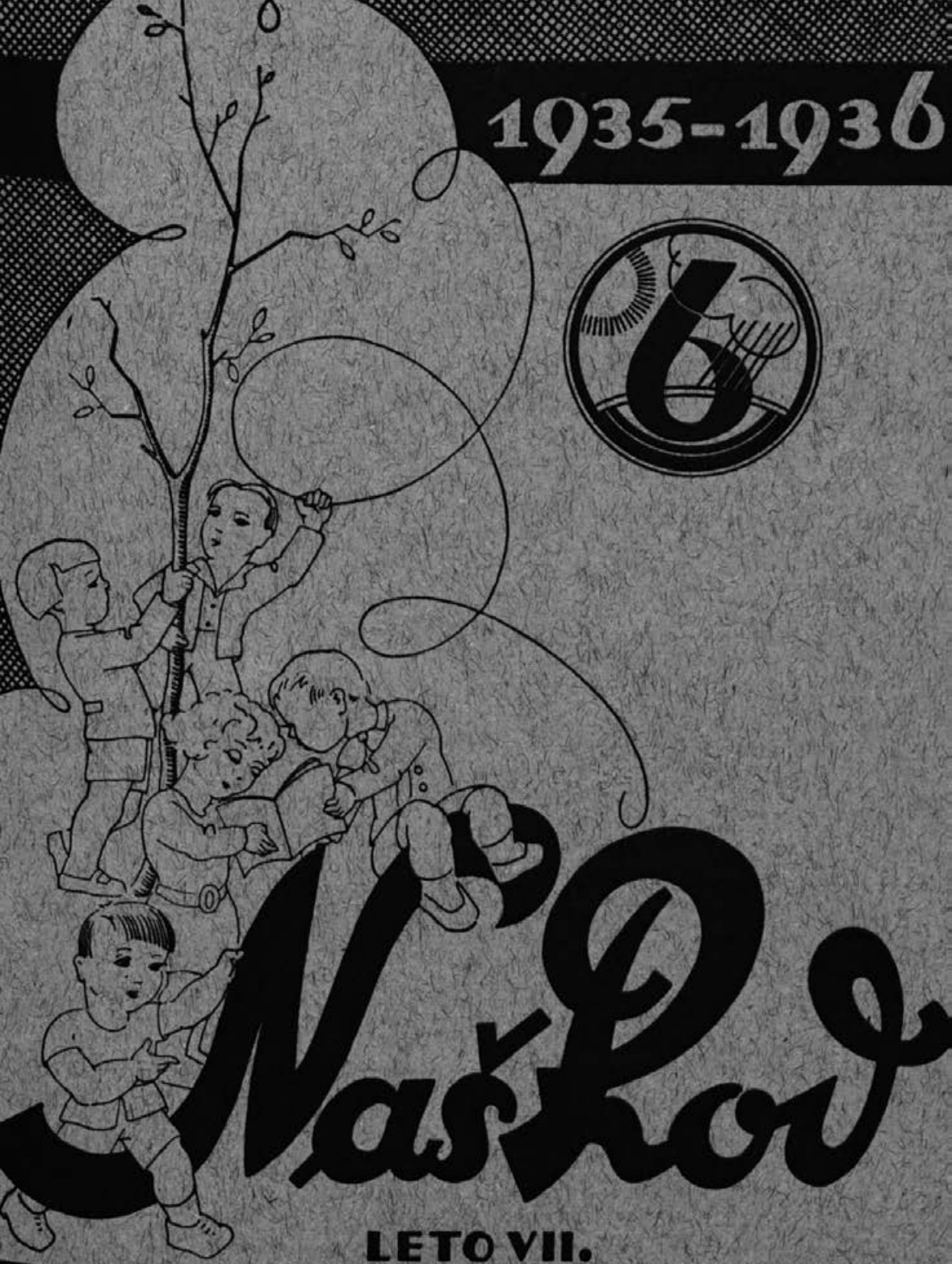


1935-1936

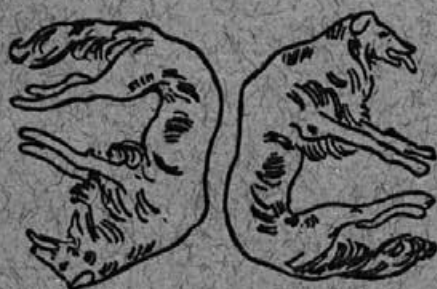


LETO VII.

• Cicibanus Coprianus •



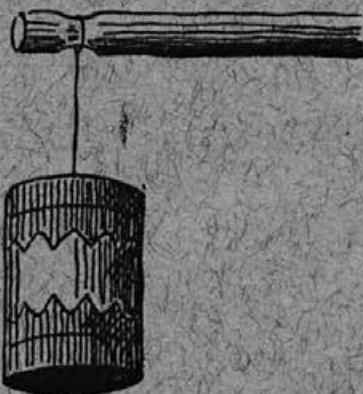
1. Danes sem vam narisal dva psička. Mirno ležita, kakor da nista živa. Kako jih s štirimi potezami tako spremenim, da bosta oživila in veselo poskočila? Sedaj pa ugibajte, mali modrijani!



2. Mati ima 7 otrok, med katere hoče razdeliti 12 velikih in 12 malih jabolok. Kako bo razdelila jabolka, da bodo vsi otroci dobili enake dele?

3. Za nameček vam bom še povedal, kako si napravite imenitnega tulečega volka, kot je tu narisani.

Napravite iz lepenke cilindar, ki naj bo spodaj odprt, zgoraj pa zaprt s tankim papirnatim stropom. Vse to pisano poslikajte ali prelepite. V sredi stropa cilindra napravite z iglo malo luknjico in vtaknite skozi njo nekaj las konjske žime, katero zavežite v zanjko in natakните zanjko na konec zarezane paličice. Druge konce žime, ki so v notranjosti cilindra, zavozlajte v vozle, ki mora biti debelejši kot luknjica v stropu cilindra.



Ako zavrtite viseči cilindar okrog paličice, nastane zaradi trenja žime ob paličico čuden glas, ki v cilindru močno odmeva. Ako namažeš paličico na zarezji s kolo-fonijo, bo volk še lepše tulil.

REŠITEV 1. UGANKE V 5. ŠTEVILKI »NAŠEGA RODA«:

Vsi imate prav! Tisti, ki ste uganili, da stoji nogometaš na levi, kakor tisti, ki ste se odločili za desno nogo. Vprašanje je le, kako gledaš sliko!

REŠITEV „KRIŽANKE“ IZ 5. ŠTEV.

Vodoravno: 2. ar, 3. sin, 6. sir, 8. la, 10. pa, 11. kor, 12. mat, 13. oj, 15. vl, 16. kan, 17. kol, 18. er, 20. in, 21. Jan, 24. aj, 26. la, 27. Bogemir, 33. lokav, 34. sol, 35. ata, 37. brana, 42. sipat, 43. kanja, 44. srp, 47. nor, 48. danes, 49. Magajna, 50. ra, 51. au, 54. in, 56. rat, 57. as, 59. pa, 60. kor, 61. te.

Navpično: 1. Las, 4. ris, 5. Nil, 7. rak, 9. kar, 10. pot, 11. kaj, 12. mož, 14. sin, 15. val, 16. kor, 17. kes, 19. pij, 22. nas, 23. Nil, 25. jaz, 28. vol, 29. gosak, 30. kokot, 31. malar, 32. siv, 37. BSK, 38. Ria, 39. apno, 40. naj, 41. ata, 44. anaga, 45. Rona, 46. preja, 48. dar, 52. snu, 53. Miran, 55. nas, 58. Darej, 59. pot.

»Naš rod« izhaja v Ljubljani osemkrat med šolskim letom in ga prejemaajo naročniki »Mladinske matice«, ki plačajo letno naročnino za list in publikacije »Mladinske matice« Din 22'50, v 9 mesečnih obrokih po Din 2'50.

List izdaja »Jugosl. učiteljsko združenje« — sekcija za Dravsko banovino v Ljubljani, zanjo odgovarja Ivan Dimnik.

Glavni in odgovorni urednik Josip Ribčič.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani, zanjo odgovarja Franc Štrukelj.

Gregorčič - Gruntarjeva knjižnica v Ljubljani

Preko polj in vrtov je zavel dih pomladi. Samo še malo sonca in mladje na vrbju in leskovju se bo razbohotilo. Ptički že čutijo topli vonj razoranih polj. Vpijejo in razgrajajo po dvorišču, se prerekajo za drobtino in ne vidijo domačega mačka, ki se izza plota potuhnjeno plazi proti njim. Še malo in izpod njegovih krempljev bo sfrčal v zrak šop nedolžnega perja.

Ali od nekod prifrči poleno. Maček spretno odskoči in zbeži, ptički pa se rešijo na lipo.

Mala Metka se skloni skozi okno in pogleda. Za plotom stoji sosedom France. Ves obraz mu žari veselja, da je prepočil mačka.

»Le čakaj!« mu zažuga Metka. »V šoli povem!«

France se ozre in obraz se mu zresni. Nato se obrne in reče preko ramen: »Špeca!«

Še bi mu Metka rada zagrozila, ali Franceta že nikjer več ni.

Od nekod zažvrgoli pesem iz piščalke.

»To je bajtarjev Mihec!« si misli Metka. »Le kje si je omajal piščal tako zgodaj? Nihče drugi je še nima! Ta bajtarjev je povsod prvi! V šoli in na vasi!«

Zavist stiska Metkino srce. Nasloni se na okno in čaka. Mimo prižene drobni Mihec svojo kozo in piska na piščal. Kozga ga od časa do časa pogleda postrani in vsakokrat zameketa. Najbrž ji je pesem všeč.

»Mihec!« zakliče Metka. »Omlaji še meni piščal!«

Mihec prekine pesem, pogleda postrani in odgovori trdo in sovražno: »Špeca!« Pa gre svojo pot.

»Le čakaj!« vpije Metka za njim. »Jutri povem!«

Ali Mihec je ne čuje več. S kozo sta že bila zavila v reber med leščevje. Le še od daleč poje njegova piščal. Mali Metki se zdi, da jo tudi piščal psuje: »Špeca, Špeca!« In glej! Kakor da se je vsa vas domenila: Mimo hiše stopajo trije samosrajčniki. Drže se objeti in ob vsakem koraku zapoje: »Špeca, Špeca, Špeca!« Potem pa zbeže in se skrijejo za vogal sosedove hiše.

Metka sede za mizo in zajoka.

»Kaj pa je spet?« vpraša materin glas iz kuhinje.

Metka zahlipa: »Zmerjajo me!«

»Kdo te zmerja?« stopi mati v sobo.

»Vsi! Najbolj pa sosedom France in bajtarjev Mihec! Špeca mi pravijo!«

Mati pogleda skozi okno proti sosedovi hiši in zapazi Franceta ob ograji. Stopi k oknu in zakliče:

»France, pridi no malo bliže!«

France se nekaj časa obotavlja, potem pa se prerije skozi špranjo v plotu in se približa.

»Zakaj pa zmerjaš našo Metko s Špeco?« vpraša mati.

»Zato, ker je res!« namrši mali France obrvi.

»Kako, da je res? Kaj pa ti je storila?«

»V šoli špeca za vsako figo! Včeraj je mene najprej skrivaj vprašala, če znam pesmico na pamet. Ko sem ji zaupal, da ne, pa je dvignila prste: 'Tale pa se ni naučil pesmice!' Danes je Mihca zašpecala, ker je pogledal med poukom skozi okno. Samo na špecanje misli! Vsakogar je že zašpecala! Če ne ve, kaj bi zašpecala, si pa izmisli. Pa smo se zmenili, da ji porečemo, 'špeca' in da je več ne pogledamo!« France je utihnil in čakal. Ali odgovora ni! Mati se je bila umeknila z okna. Nič ni rekla. Le žalostno je pogledala Metko in odšla v kuhinjo. Vrata je zaprla za seboj.

Metka je sama. Tako sama, da jo je strah samote.

Josip Ribičič

Svetogorski pismonoša

Vsak dan hodi svojo pot, deset let že, dan za dnem, z višine svetogorske, v dolino sončno, v Gorico žlahtno. Deset dolgih let že pošto nosi in z njo pozdrave z nižin v višave. Tam ni slovenskih pesmi več, ni molitve naše ... le tiho šepetanje, tihe prošnje k »Mariji Svetogorski«.

Vsak dan prehodi dolgo pot z nižin v višave. Vsak dan, let težkih že deset, prehodi trdni svetogorski romar prestrmo pot, vsak dan potoži svojega srca gorje: Kraljica moja, bodi z mano, Kraljica naša, bodi z nami!

S korakom mirnim gre naprej, z nižin v višave. Dan sleherni! Če sonce seva po goricah, če lahno pada dež po vinski lozi, če cvetje v lahnem vetru podrhteva, če potnike objema groza od tuljenja divje burje, če sneg zamete strmo pot in se nebo ogrinja v sivi, neprodorni plašč megle. On gre naprej, naprej, h Kraljici svoji.

Kadar pa v pomladnih dneh zatone sonce in zemlji pošlje zadnji svoj pozdrav, takrat korak njegov se zaustavi, takrat pogled mu pohiti v daljavo. Tam na obzorju se, v odsvitu jasnem, črtajo obrisi čuvarja domovine naše, našega Triglava! Takrat se romar svetogorski skloni, v očeh se solza mu prikaže, srce mu burno zatrepeče, mu ustne zašepčejo pozdrav: O, zemlja sveta!

O večni potnik svetogorski! Pripravim oči in vidim konec tvoje poti: Pobledele ti bo lice, iz oči izginil bo sijaj, zaostala bo beseda živa, klecnil prožni bo korak. Še enkrat prožil boš roke k Mariji Svetogorski, še enkrat prosil za svoj rod. Potem boš legel na goriško sveto zemljo in ne boš več vstal.

O, Mati Svetogorska, daj, da moj privid bi zmoten bil.

Špela Prisojnik



UJETNIK

Tedaj so vsi prilezli iz temačne ječe. Še vedno zelo preplašeni, so se čudom čudili vsemu temu. »Meteor« je krepko ropotal skozi ozki kanal med obema otokoma, Ivo pa je še blede, toda ves zanosen, stal ob jarbolu in potna rosa mu je stala na čelu.

Tolikšna ladja! — Pa ti mladi mornarji!

Mihael je spretno krmaril. Kolo krmila se je rado udajalo, toda kam —?

Spravili so nezavestnega strojnika v kabino in ga položili na posteljo. Bil je smrtno blede in Ivo se je nenehoma sklanjal čezenj in poslušal njegovo dihanje. Če bo umrl —? To je fantu prizadevalo velike muke. Močil ga je po glavi in na vsak način ga je hotel obuditi k zavesti.

Zgoraj na krovu pa je odkazal spet vsakemu svoje delo. Saj ga ni bilo mnogo. Ladjo je poganjal motor, toda z motorjem nihče ne zna ravnati. Brnel bo pač, dokler bo! Ko se ustavi, bodo razpeli jadra. Hej, ta jadra! To je vse kaj drugega, ko na »Galebu«. Tu je vele jadro, pa je prečno jadro, pa so pršniki in vrvi in verig, da se bog usmili vse te šare. Vendar pa se ponoči ni upal pluti. Kakor nalašč je tudi motor obstal. Iz previdnosti je že poprej pripravil vsa jadra, zdaj pa, ko so jih razpenjali, so imeli vsi dovolj dela z njimi. — Toda, le kje so —?

Ali so še daleč od doma? Mihael in Ivo sta se držala severa, namesto severovzhoda in tako so, ne da bi vedeli, pluli baš v nasprotno smer. Proti večeru so zagledali visok grebenast otok. Nobenega naselja ni bilo na tej strani. Vseeno pa so sklenili pristati tu ob obali in počakati jutra. Poiskali so zavetno mesto, obrnili Meteorjev kljun v ta pristan in spustili sidro. Močno je zaropotala veriga. Z vrvmi so ga privezali še k skali, nato pa so se odpočili.

Peter je pripravljaval večerjo. Zgoraj na krovu je bilo malo železno ognjišče, spodaj pod palubo je našel dobro založeno shrambo in pripravil je sijajno polento, odrezal še vsakemu dobršen kos mesa in vsi so bili dobre volje.

»Ho«, je vzklikal Jure, »to pa ni kar tako!«

»Tudi jaz menim!« je dejal Franjo. »Saj smo gledali kakor pravi gusarji. To nas bodo gledali!«

»Ampak, to me jezi«, je menil Pero, »da nam vsega niti verjeli ne bodo!«
»Seveda ne«, se je repenčil Mihael. »Ko jim pa pripeljemo »Meteorja« pred nosove in jim pokažemo ujetnika, nam bodo morali verjeti! Samo bojim se, da ne bo oče pošteno nakrišpal, ko sem toliko časa zdoma.«

»Prava reč!« se smeji Peter. »Stavim glavo, da naših starih še nihče ni imel takih desak pod sabo!«

In so polegli spat. Veseli, utrujeni in ponosni na svoje dogodivščine, da so kar na šir lezli od samega napuha. Da bi bili le brž doma!

Le Ivo ni šel spat. Prižgal je laterno in šel v kabino pogledat k Anteju. Le ta se je za hip zavedel, pa zopet padel nazaj v omedlevico. Lotevala se ga je groznica. Bledel je. Z grozo je poslušal Ivo čudne besede, ki jih je pogostokrat ponavljal: »To je umor... tovariši ne streljajte... O, o, ubiti mrtvi...«

Čez čas pa je spet govoril bolj mirno in smrten pot ga je ves čas oblival. Proti polnoči pa se je povsem zavedel. Zbegano je gledal okoli sebe, hotel je planiti z ležišča, toda zdaj je šele videl, da je zvezan. Počasi se mu je vračal spomin. Ivo je naglo prebudil Mihaela. Zdaj sta mu oba fanta stala nasproti in ko ju je strojnik spoznal, se je počasi pričel zavedati svojega položaja.

»Kje sem —?« je zašepetal. »Zakaj sem zvezan —?« Nikakor ni mogel doumeti, da ga imata v oblasti ta dva dečka, ki sta bila zaprta pod palubo.

»Naš ujetnik si« je mirno odgovoril Ivo. »Hoteli ste nas odpeljati v Azijo, pa smo vas prehiteli. Zdaj te mi peljemo baš v nasprotno stran!«

»Fant, drži jezik...« je nenadoma vzkipel mož, toda koj nato je utihnil. Ali naj kriči? Da se še bolj osmeši? Kaj ni že dovolj sramote, da so ga pobalini omamili in zvezali? Umiril se je in vprašal: »Kje so moji tovariši?«

»Na otoku smo jih pustili. S čolnom se bodo že na kak način rešili.« Povedal mu je v kratkem vse, kar se je zgodilo.

Ves presenečen od tolike odločnosti teh mladih fantov, se je mož v nekakšni zadregi nasmehnil, globoko je vzdihnil in zaprosil: »Dajta, fanta, prinesita mi kozarec vina!«

Mihael je skočil v shrambo, kjer je bil sodček vina in se kmalu vrnil. Poželjivo je spil ujetnik prinešeno vino, potem pa je dvignil glavo, čudno žalostno opazoval nekaj časa svoje vezi, nato oba fanta, in krčevit drget ga je presunil. Pa je premagal to v sebi, poskušal se je nasmehnuti, nato pa vdano zašepetal: »Lahko noč fanta! Morda še nikoli nisem tako mirno zaspal, ko bom zdajle!«

Položil je glavo nazaj na posteljo, zaprl oči in menda je v resnici takoj zaspal. Njegovo dihanje je bilo umirjeno, na obraz mu je legla senca miru.

Presenečeno sta se spogledala dečka, potem pa snela luč, zaklenila za seboj vrata kabine in se spravila na ogleda. Tovariši so spali sladko in krepko. Le Pero, ki je stražil na palubi jima je zaklical navzdol: »Vse mirno!«

Onadva pa sta šla v skladišče. Saj sem že omenil, da je bil »Meteor« ladja, ki je prevažala iz Italije južno sadje v Split. Nihče ni nikoli podvomil, da je ladja v službi tajne tihotapske tolpe. O tem pa sta se kaj kmalu prepričala. Spodaj pod shrambo za sadje je bilo še eno dno, ki je bilo do vrha naloženo s prav takšnimi zaboji, kot sta jih videla v špilji. Velika zaloga, nekaj tisoč kilogramov tihotapskega blaga je bilo le-tu natrpanega. Pravcato premoženje. Bogastvo! Našla sta nekaj pušk in poln zabojček nabojev, saj so bili in so morski tihotapci vedno oboroženi, kajti nihče rad ne pade v roke pravice in nemalokdaj se vrše med tihotapci in stražniki pravcate bitke.

Ko se je pričelo daniti in je bila že vsa posadka na nogah, je bilo treba odriniti. Toda kam —? V katero smer —? Kje so —? Kam naj obračajo —?

Vsekakor je nameraval Ivo vprašati strojnika za svet. On se spozna na morje, morda pa jim bo le na kak način hotel svetovati —?

Tudi ujetnik spodaj v kabini je bil že buden. Njegov, malomarno zaraščen obraz se je umiril, njegove oči so dobile nekak skrivnostno, otožen blesk in ker zaradi vezi ni mogel vstati, je ležal na hrbtu, strmel v strop in skozi okroglo okence v ladjinem boku je čul kovinski zvenk valov, ki so pljuskali v ladjine stene. V njem se je moral vršiti strašen boj. Morda vsled tega, ker je bil povezan in takorekoč resničen ujetnik, vsekakor pa se je v njem zaradi vsega tega nepričakovanega vse nekam lomilo in imel je občutek, kakor da bi se po onem strašnem udarcu, zgoraj na palubi, vsa njegova notranjost nekako streznila in vzdramila. Imel je občutek, da se v njem vse ruši in drobi in sam sebe skoraj ni mogel več spoznati. Naj je še toliko mislil in ugibal, vedno se je povračal nazaj k onemu usodnemu udarcu — in najbolj čudno se mu je videlo to, da ni čisto nič vznemirjen, niti srdit, niti jezen na te dečke, ki so mu tako izpodnesli noge.

Bil je kakih petdeset let star, ali vsaj blizu petdesetih. Preko čela je imel veliko, globoko brazgotino in tudi nos je imel od hudega udarca nekako zlomljen, tako da je njegovo obličje vzbujalo pravecato grozo.

Ivo je odprl vrata in mu prinesel toplega čaja. Tudi v njem se je vršil hud boj. Rad bi mu porezal vezi, toda spet se ni upal, kajti mož je videti močan ko medved. Torej ga bo moral pitati ko nebogljenega otroka? Pa strojnik je izkušen mornar, kakšna škoda!

»Kaj nameravaš napraviti z menoj, fante —?« je vprašal Ante.

»Ladjo, blago in tebe bomo zapeljali v prvo mesto in vse skupaj izročili oblasti!« je dejal trdo Ivo.

Ante molči, živo gleda v tega odločnega fanta in reče čez čas: »Junak si! Pa mi povej, kaj za vruga vas je gnalo, tebe in tvoje tovariše, semkaj na morje v oni mali lupini? Ste mar pobegnili od doma? Vas je mikalo, da se malo poigrate Robinzone —?«

Ivo je položil čaj na mizo, se vsedel k mizici in resno spregovoril: »Ne to, ne ono! Jaz in moji tovariši smo bratovščina »Sinjega galeba«! Sklenili smo, da bomo skupaj živeli in skupaj delali. Dobri in pogumni ribiči bi bili radi. Ko se je vrnil moj oče iz Brazilije nazaj na Galebji otok, je oznanjeval ribičem, da bodo uspešno lovili le v skupnem delu, če se vsi ribiči združijo v eno samo delovno ribiško družino, ker je očitno, da sto rok več zmore, kakor dvoje...«

In tako mu je Ivo pripovedoval vso storijo svojega nesrečnega očeta, zgodbo o »Sinjem galebu«, vse, prav vse do onega udarca, s katerim je onesvestil svojega ujetnika.

Ante ga je pazno poslušal. Le tedaj, ko je govoril o tistem denarju, ki ga je oče zakvartal, je strojnik močno prebledel, oči so mu postale večje in kakor da vidi privid pred seboj, se je zgrozil in zajecal. Ko pa je Ivo pripovedoval, kako so očeta izgnali z otoka, so se mu pričele ustnice tresti, brazgotina na čelu mu je posinela in mukoma se je obrnil k zidu.

»In tako se je zgodilo, da se je po dolgih letih oče le vrnil domov. Toda le umret je prišel. Bil je preveč izmučen od trpljenja in težke vesti, da bi še nadalje mogel živeti. Zapustil mi je »Sinjega galeba« in svojo dobro misel. Zbral sem fante iz naselja in sklenil sem, da jih pridobim za skupno delo. Drug za drugega! Saj smo si v delu vsi enaki in tako je najbolj prav in dobro. Zdaj smo še dečki, pa bomo mladeniči in krepki možje in naša bratovščina

bo dokazala, kaj vse se dá s skupnim delom doseči. Verujem, da bomo, če bomo tako složni, kakor smo do sedaj, kmalu imeli večjo ladjo in bomo potem lahko odrinili na plano morje, kjer je lov obilnejši in izdatnejši. In vsak kdor bo hotel pošteno delati, bo lahko prišel med nas. In nič ne bo zavisti med nami, ker bomo vsi enako delali in enako uživali trud svojega dela. O, moj oče je lepo mislil!»

Strojnik se je zopet okrenil k njemu. Bil je v resnici ves spremenjen in ko je spregovoril, je bil njegov glas mil in dober: »Otrok božji!« je šepnil, »če bi imel roke svobodne, bi te objel... O, kako čudno je naše življenje! Kako čudno, kako usodno... In tvoj oče, praviš, je bil izgnan z otoka in je umrl —? Moj Bog, fant, ali veš, da imam tudi njega jaz na vesti —?!«



Strašen drget ga je prešinil, v grlu ga je zgrabilo, da je ječal kakor pretepena žival, potem se je z vsem svojim telesom pognal na tla na kolena, povzdignil svoje zvezane roke k njemu in kriknil: »Reši me! Odpusti mi!«

Zgrudil se je pred njegove noge. Ivo je strmел, strmел in četudi še vedno ni mogel razumeti pravega vzroka njegove silne žalosti, se mu je vendar v dno srca tako zasmilil, da je brez pomisleka potegnil nož izza pasa in mu prerezal vezi na roki. Vsa bojazen, ki

jo je imel do tega moža, se je razblinila. Ante se je počasi dvignil na kolena, se vzel k njemu, ga objel, stisnil nase in zašepetal: »Ti moj rešitelj! Dobrotnik!«

Vzel je sam nož iz njegovih rok, si sam prerezal vezi tudi na nogah, se zravnal, stegnil svojo desnico in dejal zamolklo: »Evo moje roke! Tvoj sem! Nikamor se ne ganem. Pelji me na krov!«

Ivo je odprl vrata in ko se je skozi odprtino na palubi nenadoma prikazal strojnikov obraz, so vsi fantje planili narazen, misleč, da se je strojnik samovoljno osvobodil in da jim bo storil silo in so od strahu kar otrpnili. Ko pa so zagledali takoj za njim Iva in njegov mirni pogled, so vedeli, da se zopet godi nekaj skrivnostnega. Ante pa se je nasmehnil in vdano spregovoril: »Fantje, ničesar se ne bojte! Nikomur ne bom storil nič žalega.«

Mirno se je vsedel na velik zvitek vrvi pod jarbol, zaprl oči, ker je sonce že močno sijalo raz sinje nebo, potegnil nekajkrat sapo vase, kakor da bi ga dušilo, potipal se po žepih in se je spomnil: »Moja pipa!«

Mihael jo je potegnil iz žepa. Bila je v resnici Antejeva, ki mu je padla iz ust, ko je padel na tla, pa jo je Mihael pobral in spravil.

Hvaležno ga je pogledal, natlačil tobaka in prižgal. Potem je pričel govoriti tiho kakor sam zase. Fantje so se mu približali, presenečeno so ga poslušali, ko jim je začel pripovedovati povest svojega življenja.

UJETNIKOVA IZPOVED

»Da, in tako sem pri vas končal otroci...« je pripovedoval Ante. »Kar še pride, pokora — to zame ni nič več važno. Zdite se mi kakor neskončno usmiljenje, ki mi ga je Bog skozi vas poslal... Moja mladost ni bila takšna ko vaša. Živel sem v mestu, imel sem očeta in mater in v šolo sem hodil mnogo let. Postal sem pomorski kapetan — — Čudite se —? Da, prav takšen, kot ste jih že videli na parnikih, v lepi modri mornariški obleki z zlatimi našivi in z zlato žnoro obrobljeno čepico. Bil sem mlad, lep, podjeten dečko. Lepo sem zaslužil. Toda vrag objestnosti me je zmotil. Pohlep po denarju me je omamil. Hotel sem postati bogat, neizmerno bogat. Dvigniti se nad vse in biti mogočen... Toda s poštenim, skromnim delom ne postaneš bogat! Ni mi bilo dovolj, da sem lepo in dobro živel s svojo plačo, hotel sem imeti mnogo, mnogo denarja in gospodariti nad drugimi. Pričel sem slepariti. Čisto navadno slepariti svoje mornarje, ki so imeli desetkrat manjšo plačo od mene. Navadil sem se tudi piti, da zakrijem pred svojo vestjo zločin, katerega sem se dobro zavedel. Pa so prišli na sled moji slepariji in nagnali so me iz službe. Toda nisem miroval. V mestu sem se seznanil z onimi tovariši, ki so ostali na otoku. Same izgubljene duše kakor jaz. Vsi so hoteli na lahek način zaslužiti in so se lotevali vsakega posla, samo da se dokopljejo do denarja. Vsi so bili že v ječi zaradi sleparij in goljufij in tako sem z njimi ustanovil tihotapsko družbo. Na vsak način pa smo morali dobiti za to primerno ladjo, kajti samo ob obali tihotapiti se nam je zdelo vse premalo, hoteli smo na veliko. V pristaniški krčmi smo ustanovili nekakšno igralnico, kamor smo zvaljali mornarje. Vi veste, da so povečini vsi mornarji strastni kvartači. Baš takrat je bila v luki naprodaj ladja »Meteor«, za katero se je zanimalo mnogo kupcev. Takrat smo naleteli tamkaj tudi na tvojega očeta, Ivo. Zdaj vem, da je bil to tvoj oče, saj si mi ga dobro opisal. Brezvestno smo ga izvabili med nas igrače, kajti vedeli smo, da ima pri sebi precej denarja in smo pričeli igrati. Skrivaj smo nalivali v kozarec neko opojno zmes, ki je igrače popolnoma omamila. Imeli smo tudi zaznamovane karte, tako da nam je bila malenkost vedno dobivati. In še preden je minila noč, je bil tvoj oče ob denar. In namesto tvojega očeta, sem jaz kupil »Meteorja« in zdaj se je pričelo divje življenje na morju. Bili smo spretni. Nihče, razen vas sedaj ni vedel, da smo tihotapci. Da, na sumu so nas imeli že nekaj let, toda nihče nam ni mogel tega dokazati. Le en pot nas je sredi morja ustavil patroljni čoln obmejne straže. Ladja je bila do vrha naložena s tihotapskim blagom. Izgubljeni bi bili, če — — Zgodilo se je, da smo sicer ladjo ustavili, pustili oba stražnika na krov in ju tamkaj ubili... Njihov čoln smo navrtali, trupli zašili v plahto, jo obtežili in vrgli v morje... Dobro se spominjam tega strašnega dejanja —«

Zakril si je z rokami — obraz, brazgotina mu je zopet posinela, ves je trepetal. Ko se je umiril je nadaljeval: »Že ko smo od daleč zagledali patroljni čoln, smo sklenili, da jih bomo ubili. Odločno sem se upiral temu, kajti še nisem bil tako pokvarjen, da bi moril — — — Toda zgodilo se je vendarle...«

»Od tistega trenutka me je venomer tlačilo, nikdar več nisem imel miru pred svojo vestjo, neprestano so se mi v prividih prikazovali oni, od smrtne groze spačeni obrazi obeh financarjev, ki smo jih pometali v vodo. Neprestano me je preganjal pogled tvojega očeta, ki smo mu zločinsko izvabili denar...«

Težka borba se je vršila od tistega časa v meni. Vedno sem stal na meji odločitve: ali ostanem zločinec vse svoje življenje — ali naj se predam oblasti, ali naj se sam sodim —? Nisem se mogel odločiti. Nihal sem med zlom in med dobrim, a bojazen pred kaznijo me je odvracala od končnega sklepa.

Ne veste, fantje, s kakšnim veseljem sem reševal vaju dva iz morja. Zdelo se mi je, ko sem vaju videl rešena na krovu, da sem si s tem delom le malce olajšal svojo težko vest. Tudi zdaj, ko ste nas spravili v tako zagato, sem v svojem srcu sklenil, da vas bom rešil. Oni sklep Lorencija, ki vas je hotel izročiti Arabcu, se mi je zdel nečloveški, pa sem molčal in skrivaj v mislih iskal najrazličnejše prilike, da vas osvobodim. Morda bi se zaradi vas zameril tovarišem, toda izvršil bi, naj bi se z menoj zgodilo karkoli hudega!



In po naključju usode, ki se na tako zagonetni način vedno igra z našim življenjem, sem pri vas končal! Vaš ujetnik sem. Lahko me izročite oblasti... Vrli fantje ste! Ko mi je Ivo pripovedoval vso vašo povest, vaše prigode, o vaši veliki ljubezni do »Sinjega galeba«, o slogi, o vaši podjetnosti in požrtvovalnosti, je šlo vame kakor spreobrnjenje: Skupno delo...! Pošteno, nesebično delo! Tovarištvo! Ne takšno, obogateti le zaradi tega, da bo nekdo bogat, ampak z mislijo, doseči blagostanje za vse one, ki v potu svojega obraza služijo svoj kruh... Pomagati drug drugemu... O, prijatelji mladi, kako sem ta hip srečen, da sem vas našel! Nekaj tako lepega je v tej vaši misli, da sem ves prevzet od silne gorečnosti — pridružiti se vam in vam biti v pomoč!

Pogledal jih je s svojim edinim očesom žalostno kakor žival, ki je zapisana poginu in v tem edinem očesu je bilo

toliko žalosti in toliko nadčloveškega obžalovanja in kesanja, da jim je kar srce zastalo ob tolikšni grenkobi, ki je zajela tega človeka.

»Preden pa bom stopil pred stol pravice po svojo zasluženno pokoro, bi rad nekaj dobrega storil na svetu: Fantje, sprejmite me med svojo bratovščino!«

Fantje so se spogledali. Ivo je zaslutil v sebi nekaj silno velikega, smelega misli so ga obdale. Nemudoma je pristopil, mu zgrabil desnico in vzkliknil: »Naš si! Kaj ne tovariši?«

»Naš je!« je zadonelo v zboru in vsi so mu podali roke.

Potem je Ante vstal, hrepeneče objel s pogledom morje, se naslonil na ograjo in pripovedoval: »Tovariši, tako lepo je v meni v tem trenutku, da si ne želim nič lepšega. Kar je tvoj oče zasnoval, boš ti, Ivo, s svojimi tovariši dokončal. »Meteor« je vaš!«

Prijatelji so vztrepotali. Silen zanos jih je navdal, strnili so se okoli novega prijatelja, on pa je stopil na zadnji konec palube, se naslonil na ograjo in z vlažnim očesom strmел na morje, kjer je pustil svoje pustolovsko življenje.

Fantje pa so zavriskali.

Mihael je zlezal na vrh jarbola in zataknil ondi prapor »Sinjega galeba«. Tedaj je stopil Ante k motorju, ga užgal in novi, veliki »Sinji galeb« je ponosno zaplul venkaj na plano morje.

(Se nadaljuje.)

STRAH

Bilo je na starega leta dan. Vreme je bilo mrzlo in nič nisem vedel, kaj naj bi prav za prav počel. Iz megle, ki je ležala nad mestom, je drobno pršilo, da še iz hiše nisem mogel. Potic sem se že preobjedel tako, da me je kar po trebuhu vilo. Hodil sem po sobi od stene do stene in včasih pogledal skozi okno v klaverni dan. Nič pametnega mi ni prišlo na misel. Ko sem se naveličal gledati iz stene v steno, sem pričel brskati še po omarah. Povsod so bile same knjige, ki pa sem jih bil že do grla sit, prav tako kakor potic.

Kar nenadoma pa mi obvisi pogled v kotu. Izza omare so štrlele proti stropu krivine smuči. Hola! Iz tega pa bo nekaj! sem od veselja kriknil in pričel vleči na dan zaprašene smuči. Brž sem pogledal na uro. Vsak čas bi imelo biti poldne.

Koj sem se odločil. Na Gorenjsko se odpeljem. V planinah je mnogo snega. To bo smuk! Sklep je bil gotov. Poiskal sem čevlje, izvlekel iz skrinje oprtnik, perilo, nogavice in sploh vse, kar sem potreboval, da me ne bi zeblo.

Po kosilu, ko sem se imenitno založil, sem se pričel napravlјati. Šlo je nekoliko počasi, pa gotovo. Ko sem bil že ves opravljen in sem pritegoval trakove na čevljih, se mi je eden odtrgal. Naka, kaj pa naj to pomeni? Naj pomeni kar hoče, jaz grem, sem se sam pred seboj odrezal, vzel še svojo pipo in odšel na postajo.

Čeprav sem bil napravljen, da sem komaj dihal, vendar me je zeblo. Na postaji sem se brž skobacal v voz, da bi se čim prej ogrel.

V vlaku je bilo že mnogo ljudi. Komaj sem dobil prostor med dvema debelima človekoma. Kaj kmalu je postalo prijetno gorko. Pod klopjo je grela peč, od leve in desne pa dva zanosita Gorenjca. No, Bog me še ni zapustil, ko mi je pripravil tako imeniten sedež že na zemlji. Bilo mi je tako dobro, da bi kar zaspal.

Še nismo bili pod Šmarno goro, pa me je že grelo z vseh strani. Nismo bili še preko Sore, ko sem že vlekel čez glavo rokavnik in s komolci suval v levo in desno »peč«.

»Ali je vroče, gospod?« me je ogovoril desni mož.

»Seveda je, kar malo preveč«, sem mu odvrnil.

»Dobro greje«, je pristavil levi in raztegnil zalita lica, da je bil podoben polni luni.

Nismo bili še v Kranju, ko sem se odločil, da odložim še telovnik. Saj dve srajci tudi zadostujeta. Na tihem sem gojil skromno željo, da bi se vsaj ena, desna ali leva »peč«, vseeno katera, blagovolila izkrcati in sicer čimprej. Pa tega nisem dočakal. Vdal sem se v božjo voljo in pričel premišlјevati, kdaj bom izstopil.

Saj Gorenjsko poznate. Kje so Karavanke, ste tudi gotovo že slišali... No vidite in pod Stolom, najvišjim vrhom Karavank, sem se na samotni postaji rešil iz objema zanositih Gorenjcev, vzel telovnik, rokavnik in površnik ter vso smuško ropotijo in izstopil. Komaj sem zadihal sveži zrak, me je že zazeblo, da sem takoj smuknil v gostilno in polagoma zveknel nase, kar sem med vožnjo odložil.

Dobro ped snega je ležalo v ravnini. Ko sem zavil mimo mlinov in žag ob potoku Završnici pod Stol, nisem še prav za prav nič vedel, kje se bom ustavil. Pričel sem ugibati. V snegu ne bom prespal, pod smreko tudi ne. Streho si že moram poiskati, če hočem dočakati jutrišnjega dne.

Tako sem prišel do križišča stez. Vse sem dobro poznal in vedel kam vodijo, zato se mi ni bilo težko odločiti. Namenil sem se na Zabrezko planino, do samotne pastirske kočice, kjer sem pred kakimi štirinajstimi dnevi, vračajoč se s Stola, pripravil celo skladovnico drv. Takrat sicer nisem vedel, zakaj jih zbiram, nocoj pa mi bodo brčkone prišle prav. Nebo se je oblačilo, dan se je nagibal k večeru. Snežna gaz je postajala vedno ožja, dokler ni popolnoma izginila. Stopil sem v celi sneg. Vdrlo se mi je do kolen.

Zasnežen gozd na obe strani. Kamor seže oko, s snegom obloženo drevje. Sledovi srn in zajcev se križajo vse prek. Vse živi, pa je vendar tako blažen mir, da si ne upaš niti spregovoriti. Noge dvigaš iz snega, da se znova uderejo vanj. Kamorkoli se ozreš, sama belina. Vse počiva, vse spi. Globoko v dolini šumi potok, voda zvoní na ledene zvonce, ki si odzvanjajo na tako čudovit način, da kar obstaneš in strme poslušáš angelsko godbo.

Bilo je pozno zvečer, ko sem prišel na planino. V temi komaj razločim pastirsko kočico. Ko pridem do nje, je prav tako zapahnjena, kakršno sem pustil pri zadnjem obisku. Odrinem zapah na vratih, ki pa se nočejo odpreti. Šele ko z nogo udarim vanje, odjenjajo in se vdajo. Led jih je prikoval na prag. Ko vstopim, na veliko začudenje opazim, da je polna snega. Kaj početi? V takem bitu vso noč, je kar nerodno. Stopim v sosednji hlev, poiščem staro lopato, s katero so pastirji čedili živini in pričnem metati sneg iz kočice. Ko je bil pod čist, ga odrgnem še malo s slamo, ki jo je bilo na pogradu dovolj, potem pa zakurim ogenj na ognjišču, ki je kar iz kamnov sestavljeno. Ogenj veselo zaplapola in razsvetli kočico. Ker se sprva nekoliko kadi, stopim na prag.

Zunaj je že trda tema ko v rogu. Nič drugega ne razločim ko samo belino snega nekaj korakov pred seboj. Ko tako stojim, prilete izpod neba prve snežinke. Sprva počasi, potem pa vedno močnejše. Snežilo bo, si mislim in gledam v temo.

Kako blažen mir! Ure in ure na okoli ni žive duše. Nocoj bom pa lahko pošteno premislil, kaj vse je bilo v tem starem letu, ki ga bo čez nekaj ur konec.

Zunaj že močno sneži.

Zapahnem vrata in sedem k ognju. Iz žepa vzamem pipo, jo naložim s tobakom in prižgem ob tleh polenu. Sence se love po stenah in stropu, se lomijo po kotih in policah za mleko. Gledam v ogenj, ki z rdečimi zublji objema drva in premišljujem.

V mestu zdajle praznujejo, si mislim. Kako hrupne so njihove zabave. V vinu in veselju pozabljajo na vse in nihče si noče izpraševati vesti, ker ima vsak najbrž prekosmato. Kar naj se zabavajo!

Ogenj zaprasketa. Prijetno mi je. Nič nisem utrujen, spanec je daleč od mene. Misli se obrnejo v drugo smer. V Indijo - Koromandijo beže, v čudovito deželo, kjer ni ne težav in bridkosti, kjer ni zlobnih ljudi, ki bi vedno prežali nate z neiskreno besedo. Tam ni laži in hinavščine, ni mraza in lakote, je večno sonce in se cedita čez cvetoča polja med in mleko. Kolikokrat sem čital vse te pravljice, kolikokrat sem prosil dobre ljudi, naj mi povedo vse, kar vedo o teh čudežnih deželah, kolikokrat sem poslušal mamo, ki je znala tako živo pripovedovati, da je pričarala v mojo dušo resničnost, da sem se pričel pogovarjati s tistimi dobrimi ljudmi, da sem pozabil na glad, ki se je sitno oglašal v želodcu in na mraz, ki mi je tipal do kosti skozi kurjepoito kožo, da sem se sklonil nad potok, napil sladkega mleka in rumenega medu. Tako živo sem verjel v ves ta pravljичni svet, da bi se sprl z onim, ki bi hotel reči, da vse to ni prav nič res. Pa so počasi izginile vse te sanje; pravljичna dežela

se je odmaknila moji majhni duši. Vse je postajalo vedno bolj megleno, dokler si nisem rekel: Saj to ne more biti res. Kje naj bi bila ta pravljíčna dežela, kje naj bi bila ta Indija - Koro-mandija.

Potepel pa sem se od doma čestokrat. Hodil sem na vrh najbližjega hriba in gledal na drugo stran. Prav dobro se še spominjam, da sem takrat, ko sem bil še čisto majhen, ko še v šolo nisem hodil, mislil, da je za tistim hribom konec sveta. Vsa zemlja in ves svet, ki je bil za tistim hribom, mi je bil tuj in neznan. Nekoč me je stric, ki je imel dolgo brado in velike brke, da sem se obešal nanje, v svoji hudomušnosti in prísrčnosti vprašal, če vem, kje je konec sveta. Prav nič nisem pomišljal. Prijel sem strica za roko, in ga peljal na dvorišče. Pokazal sem s svojim malim prstom na tisti hrib in rekel moško: »Tam za tistim hribom je konec sveta«. Nikdar ne bom pozabil, kako se mi je stric zasmel, me prijel za glavo, visoko dvignil v zrak in rekel: »Fant, ti pa še utegneš kdaj priti na konec sveta«. Bil sem ponosen ko nikoli.

Nekega večera mi je rekla mati: »Jutri boš pa šel z menoj.«

»Kam?« sem jo vprašal in se na tihem zelo razveselil.

»Daleč,« je rekla.

Tistega večera dolgo nisem mogel zaspati. Premišljeval sem, kam bova šla, ali bova dolgo hodila, ali je daleč kraj, kamor morava priti in kdaj se bova vrnila. V množici teh vprašanj sem ves utrujen zaspal. Zjutraj me zbudi mati. Hitro sem se skobacal iz postelje in se napravil. Mati mi je oprtala nahrbtnik, sama je vzela veliko popotno košaro in sva šla na postajo. Izstopila sva na neki samotni postaji, kje je bilo to, še danes ne vem. Zavila sva v hrib, dolgo hodila po samotni poti, dokler nisva prišla do neke kmetije. Tam sva se ustavila. Takrat sem šele vedel, zakaj sva prav za prav šla. Bila je vojna in je bilo težko dobiti košček kruha. Ko sva oblezla samotne hribovske vasi, je bilo že pozno popoldne. Po strmini sva se spustila na belo cesto. Sonce se je nagibalo v zaton, ko sva se ustavila v neki obcestni krčmi.

»Ali si kaj utrujen?« me je vprašala.

»Prav nič«, sem odgovoril, čeprav sem se ji zadnji konec poti že držal za krilo.

Odvzela je ruto in vzela iz nje dva neenaka kosa kruha. Večjega je dala meni in rekla: »Se me boš vsaj spomnil, če boš kdaj sam hodil po svetu.«

Tako in podobno obujam spomine dolgo časa.

V koči nastane taka tišina, kakršne nisem občutil še nikoli. Spet naložim v pipo in ko hočem prižgati ob polenu, začujem čuden glas.

Drrrrr...

Postanem pozoren in poslušam. Mir! Ničesar ni!



Podgane ali pa miši, si mislim. Pa, saj to je nemogoče. Premraz je zanje. One odidejo v dolino navadno kmalu potem, ko pastirji odženo živino. Kaj naj bi neki bilo? Ah, kaj! Samo zdelo se mi je. Vrata zapahnem močneje in se pomaknem bliže k ognju ter našgem pipo.

Nič ne morem preišljevat, samo ugibam, od kje tisti čudni glas. Tako sedim kake pol ure.

Drrrrr...

Hitro vstanem in napeto poslušam.

Spet mir in tišina. Moja velika senca se lomi od stropa do stene in nemirno trepeta.

Čudno! Kaj neki bi to pomenilo? Nekaj trenutkov sedim sredi koč, potem pa skočim k vratom, odmaknem zapah in pogledam v trdo noč.

Zunaj nagosto sneži. Padlo je že cel meter snega, da skoraj ven ne morem. Da bi utegnil biti plaz? ugibam. Res da vodi kakih sto metrov od koč širok žleb, po katerem drve navadno plazovi, toda ob svežem snegu so zelo poredki. Vzamem gorečo poleno in zagazim do pasu v sneg. Stopim v hlev, ki je bil poleg koč in ko pridem vanj, se razgledujem po njem. Prazen je, samo živinskih odpadkov je mnogo po tleh. Tako stojim nekaj časa z gorečim polenom sredi staje in se razgledujem. Ko ne zapazim ničesar, se vrnem.

Morda je pa kaj v seniku nad menoj, se mi posveti in koj tisti trenutek že vržem baklo v sneg, pristavim lestev in zlezem v seno. Brskam po njem, pa nikjer ničesar. Vrnem se, s seboj pa vzamem veliko kopo sena. Ko lezem po lestvi navzdol, ga med potjo polovico izgubim. Na vratih postanem, poslušam in opazujem. Tišino pretrga zateglo lajanje. Pa ni bil pes. Lisjaku se je najbrž tožilo po slastni kuretini.

Naj bo, kar hoče. Stopim v koč, si otremem sneg, zapahnem pošteno vrata, naložim na ogenj in sedem poleg njega. Res, da vodijo mimo koč tihotapske steze, toda kdo bo v tem času bredel v sveži sneg!

Strahu nisem nikoli poznal. Da bi se ga bal, še manj. Ampak odkod ti glasovi? Da bi prišel kak človek v bližino, se mi je zdelo skoraj nemogoče.

Začujem hrkanje. Kakor maček skočim k vratom in jih bliskovito odprem. V noč se izgube dolge sence. Nič novega. Divje koze so se prišle hranit s tistim senom, ki sem ga malo prej raztrosil. Vrata spet zaprem in sedem nazaj k ognju.

Staro leto se poslavlja. Ampak tisti glas? Drrrrrrrr...

Kakor da bi se zemlja podirala. Plaz! me spreleti misel. Skočim k steni in se s hrbtom oprem obnjo.

Ropot prestane. Spet čudovita tišina.

To je pa že preneumno. Odprem vrata in stopim v noč, z namenom, da se ne vrnem v koč prej, dokler ne razjasnim čudovitega ropotanja.

Do pasu stojim sredi snega. Snežinke lete izpod neba in v prvih minutah sem že ves bel. Ko tako stojim, se mi zazdi, da je v tišino prišel nek glas. Zberem z veliko mujo vso pozornost, da bi ga razločil.

Zvonovi so, ki prinašajo iz doline pozdrav novemu letu. Kako čist je njihov glas, kako prijetno zveni, tam daleč nekje, globoko pod menoj. Ali me res ni pozabil tisti svetega Marka zvon? Ali se je res spomnil name, ki sem pobegnul v to divjo samoto, da se spokorim in vrnem v njegov hram čist kakor novoletni sneg? O, svetega Marka zvon!

Drrrrrrrrrr... Bum! Bum! Bum!...

Od srca sem se zasmel v gluho noč.

Dragi prijatelj, veš kaj je bilo? Sneg se je dričal po strehi in ko se je pridričal na rob, je zdrknil na tla.

BIVALIŠČA LJUDI V TUJIH DEŽELAH

Z LEVOM V KENIJI

K je smo?» je vprašal Pavel.

»V Keniji«, mu je odgovoril lev. »Kenija pa je v vzhodni Afriki.«

»Ali je to tista dežela, kjer si ti kralj nad živalmi?« je vprašal Pavel.

»Jaz sem povsod kralj živali kamorkoli pridem«, je odgovoril lev. Dvignil je svojo lepo glavo, stresel svojo rjavo grivo, ki je bila nekoliko temnejša kakor drugo njegovo telo, in res je bil kakor kralj. Tako je bil srečen, da je bil zopet doma, da je predel kakor domača mačka, samo precej glasneje.

Pavel in lev sta bila v travnati pokrajini. Tu in tam so stala drevesa. Toda v glavnem je tod uspevala le trava in še ta le v skupinah, ki jih je ločila gola zemlja. Ker pa je tod toliko trave, se skriva in pase v njej mnogo živali, kakor antilope in cebre, ki se hranijo z njo. Pavel ni bil toliko velik, da bi videl čez travo, pač pa je pogledala iz nje doli na dečka velika žirafa, ki je takoj zbežala. Šla je nato od drevesa do drevesa in mulila z njih listje.

»Tu sva dospela do kraja, kjer se morava ločiti«, je rekel lev. »Prišel si v oni del Kenija, kjer žive Masai črnici. Kaj boš sedaj jedel, ne vem. Ta narod ničesar ne prideluje. Nimajo niti kmetij, niti polj, ne kruha, pa tudi sadja in zelenjave ne. Hranijo se samo z mlekom, krvjo in mesom, ki jim ga daje njihova živina. Toliko živine imajo, da bi ti mislil, da jim je vseeno, če si jaz včasih vzamem kako žival. Toda motiš se. Ker pa si znam pomagati, kadar sem lačen, me vedno sovražijo in mnogokrat gredo na lov name s svojimi kopji.«

»Pa pojdi!« je rekel Pavel. »Zelo bi mi bilo žal, ako bi te ranili; zato srečno!«

Lev se je postavil na svoje zadnje noge, obrisal si je solzo iz levega očesa z levo taco, z desno pa je stresel Pavlovo desnico. To je bila noga



Lev v travi v Keniji

ogromne mačke. Lev je potegnil svoje kremplje previdno v blazinic, da ni opraskal dečka, ki ga je spremljal domov. Nato pa je skočil v suho travo, ki je bila iste barve kakor on, in izginil je.

Pavel je rinil dalje skozi suho travo in grmovje in je kmalu dospel do neke vasice. Obdajala jo je visoka ograja iz trnjevega grmovja, da levi in druge divje živali niso mogle v notranjost ponoči.

Šel je skozi odprtino v ograji in znašel se je do gležnjev globoko v gnoju, iz katerega se je dvigal tak smrad, da mu je skoraj slabo postalo. Prostor za ograjo je bila prav za prav le živinska staja. Vsako noč priženejo živino s paše domov, da je varna divjih zveri, a tega kraja nikdar ne očistijo.



Koča črncev Masal

Sredi te nesnage je stalo v krogu več nizkih koč, katerih stene niso bile mnogo nad en meter visoke — da, niso bile višje kakor on sam. Zgrajene so bile iz palic in ometane z blatom. Nikogar ni bilo videti in Pavel je sam pogledal v notranjost.

Vrata so bila tako nizka, da je moral po vseh štirih zlesti v kočo. Ker ni bilo nobenih oken, je bilo notri temno. Svetloba je prihajala v notranjost le skozi vhod in skozi luknje, ki so bile tu in tam v stenah in v stropu. V tem mraku je mogel Pavel opaziti ležišča iz trave, nekoliko železnih loncev in par lončenih posod. V sredini je bil kup kamenja, ki je služil za ognjišče. V koči je bilo polno mrah in slabega duha. Planil je zopet ven iz koče in pohitel preko gnoja ter skozi odprtino v ograji.

Zunaj ograje se je igralo nekoliko masaških otrok, ki se jim je pridružil. Pavel je bil vedno pripravljen igrati se in jesti, kakor pač vsi dečki širom naše zemlje. Najprej so se igrali z malimi kopji, narejenimi iz palic in delali so, kakor da love leve. Nato so naredili iz peska vas in vanjo so postavili kamenje kot govedo.

Končno so našli staro, mirno kravo. Rekli so, da naj jim bo koča. Eden od dečkov je stal pri kravi, ostali pa so se skrili v travi. Polagoma so se

plazili vedno bliže in bliže kakor sovražniki, ki hočejo napasti kočo, deček pa, ki je stal poleg krave, je moral preprečiti, da bi se je dotaknili.

Tedaj pa se je krava premaknila dalje. »To je pa čudna koča«, se je smejal Pavel, »odhaja proč!«

»Da«, mu je odvrnil mali Masai. »Tudi naše koče gredo proč. Ne moremo vedno na istem mestu živeti. Včasih se

preselimo, posebno, kadar pokurimo vse kurivo okoli naše vasice. In ker živimo le od svoje živine, moramo podreti vse naše koče, kadar je živina popasla vso travo in poiskati moramo nove kraje s pašo za živino.«

»Tvoj oče se mora kmalu naveličati, če vsako leto dva ali trikrat gradi novo kočo.«

»Oče!« so se smejali otroci. »Očetje ne grade koč. To delajo matere! Pa to ni tako težavno delo. V tla izkopljejo jamo, okoli nje zasade nekoliko močnejših palic in jih pri vrhu zvežejo. Nato pokrijejo palice z dolgo travo — saj pri nas je dovolj trave — in vse skupaj omečejo z blatom in odpadki iz staje. Pomislite, oče, da bi gradil kočo!«

»Da« je rekel eden, »on pazi na živino, postaja okoli, se pogovarja, sloni na svojem kopju in se zopet le pogovarja in hodi na lov. On je velik lovec in upa si napasti leva na odprti poljani s samo sulico v roki.«

»Oče!« so zaklicali dečki, ko se jim je približal lepo raščen, visok mož. »Tukaj je neki beli deček, ki bi te rad videl. Pokaži mu svoje kopje.«

Očetovi lasje so bili trdi od masti in rdečega blata. Njegovo obleko je tvorila le bombaževina, do dva metra dolga. Okoli ledij je imel pas iz usnja, na katerem je visel dolg nož; na nogah pa je imel usnjene sandale. V levici je nosil velik, nad en meter visok usnjen ščit. Kjer je toliko živine, tam je usnja v obilici.

V svoji desnici je držal visoko kopje, s katerim hodi na lov.

Ostra klina je bila malone en meter dolga. Na spodnjem koncu je bila dolga železna konica. Da bi ustregel Pavlu, je pričel mahati s kopjem in ščitom in strašno je zakričal. Toda Pavel ni bil tega vesel in je pobegnil. Revez pa je zadel z nogo ob neki kamen, zdrsnil je in se zaletel ob mater, ki je nesla domov nekoliko kuriva. Spustila je butaro na tla in prijela Pavla ter mu pomagala vstati.



Masajski bojevniki pred svojo kočo iz blata



Masajska dekleta z ovrtniki iz žice

Ko jo je Pavel pogledal, je opazil, da nima las na glavi: bila je popolnoma obrita. Opazil je tudi, da ima okoli sebe ovite mnogo železne in bakrene žice. Videl je oblečene Eskime v tjulnjeve kože, Laponce v kože severnega jelena, Arabce v bombaževino, Avstralce čisto gole; toda tu je bila najzanimivejša obleka, če jo sploh hočemo imenovati tako.

Ta žena je imela ovito žico okoli svojih rok in nog in velik ovrtnik iz žice okoli vratu, a tenke kovinaste verižice so visele z nekaterih žičnatih kolo-barjev. Razen kratkega usnjenega krila ni imela na sebi ničesar kakor žico, ki je nikdar ne sname s sebe, niti takrat ne, kadar gre spat.

»Pozor!« je kriknila. »Dečki ženejo živino domov!«

Proti odprtini v ograji je hitelo na stotine glav živine mukajoč in mahajoč z repi. Ko se je živina zgnetla noter, si je mislil Pavle: »Sedaj je prišel čas, da pobegnem iz tega smradu. Nihče me ne bo opazil. Vsi so preveč zaposleni.«

Ko je bil zopet na krovu svoje ladje in videl, kako malo živali mu je še ostalo, je rekel: »Imena ne morete več vleči iz mojega klobuka, kajti izgubil sem ga, ko sem bežal iz masajske vasi. Tudi papirja nimam več in svoj svinčnik sem tudi izgubil. Veste kaj bomo storili? Samo dva sta še ostala. In ker slon največ pojé na tej ladji, hrana nam je pa že skoro pošla, bom najprej njega odpeljal domov.«

Slon je visoko dvignil svoj rilec in glasno je zatrobil: »Odlično! Pa kaj, ko ti ne poznaš poti! Prepusti ladjo meni, sam pa pojdi spat, dokler ne bomo zopet doma!«

Trudni Pavel si ni dal dvakrat reči in ko je voščil »Lahko noč!« je odšel v svojo kabino. Trdno je zaspal. Zbudil ga je šele ropot. Nerodni slon je udril vrata, pograbil Pavla z rilcem in ga postavil na tla in začuden Pavel je izvedel, da so dospeli v slonovo domovino.

Mirko Kunčič:

Bela cesta

Kam pa vodi bela cesta?

Bela cesta vodi v svet.

*Tam je morje, je širina,
hrepenenje mladih let.*

*Mnogo jih je že zvabila,
kakor vešča iz noči,
jim v tujini kri izpila.
Zemlja kliče — in jih ni.*

*V Argentini, na Vestfalskem
in v Holandiji — povsod
posejani so grobovi.
V njih je pokopan naš rod.*

*List za listom pada, pada.
Bela cesta se smehlja ...
Že za nas so izgubljeni
kakor kamen sred morja.*

*Kam pa vodi bela cesta?
Bela cesta vodi v svet.
Včasih se po njej brez sreče
vrača kdo — d o m o v u m r e t.*

GLAD

(Iz angleščine po P. Frenchu.)



Bilo je daleč tam gori na severu, v Baffinu, med Eskimi. Ležal sem v sneženi koči in zmrzoval. Če nimaš ničesar za pod zob, niti slamic za kurjavo, ko divja zunaj vihar, da ne moreš na lov — moraš postati slabe volje. Tako ležiš in premišljuješ o dobrem kosilu. Na vse imenitne jedi, ki so bile kdaj pred teboj na mizi, se spomniš. Za kaj drugega se tvoje misli ne morejo ogreti.

Svojim »hišnim tovarišem« sem pričel pripovedovati o jajčnih pogaçah, kot jih pripravljajo na Kap-Yorku, tako pošteno mastne in slastne, da ti zlezejo tudi veliki grižljaji skozi grlo brez pregriza.

Bili smo skupaj: jaz, stari Ututiak in njegova žena Manik. Doslej smo hodili na lov, ki pa je bil dokaj slab. Naš položaj ravno ni bil ne-

varen, saj smo imeli še svoje severne pse, ki bi nam dali hrano v sili. Toda slabo vreme nam je vzelo vso ravnodušnost in dobro voljo.

»Pripoveduj kaj, Ututiak«, sem dejal. »Pripoveduj o svojem najhujšem gladu, da ne bom mislil vedno le na Kap-York in na naše tamkajšnje zaloge živil.«

»O, ti govoriš o gladu,« je dejal starec. »Ti si belokožec in ne boš nikdar doživel pravega, velikega gladu. Kajti odkar ste prišli k nam sem gori, tudi za nas Eskime ni več tako hudo, kot prej. O tem bi lahko nekaj povedal.

Od otroških nog sem se učil gladovanja. Le poglej mojo ženo tam, kako mirno sedi! Dva dni smo že brez hrane — a niti enkrat še ni mislila na to. Ne, te zemlje tu še ne poznaš. To je svet, ki more biti brez vsega, kar človek potrebuje za življenje — ki pa je lahko tudi tako poln življenja, da bi se vsi ljudje na svetu mogli tukaj do sitega najesti. — Ravno mi je prišlo v spomin najhujše, kar sem doživel. No, pa ti bom pripovedoval o najstrašnejšem gladu, kar sem jih prestal.

Da, da, dolgo je že od tega. Dogodilo se je v času, ko beli možje še niste živeli med nami. Včasih so pač prišli lovci na kite, s katerimi smo trgovali. Ko pa so dovolj nalovili, so hitro zopet odšli.

To, kar hočem povedati, se je dogodilo v strašni zimi, ki je trajala dve leti. Skozi vse poletje se led sploh ni razklal in zemlja ni pogledala izpod snega. Kaj takega se je dogodilo samo dvakrat v mojem dolgem življenju, pa sem že zelo star. Skozi vse poletje smo gladovali in živeli v revščini, nato pa je prišel temni mesec, ki je tu gori najhujši. Tedaj smo živeli pri Usugarsuku na zapadni strani polotoka Melvila. Večina mož je hotela iskati svojo srečo višje na severu. Toda moj oče in njegov lovski tovariš sta ostala tam, da bi

na še odprtem morju in v zračnih luknjah lovila tjulnje. Pa ni bilo drugega kot glad in pomanjkanje.

Nekega dne je umrl mož v sosedni koči. Njegova žena in njena mati sta se preselili k nam. Moj oče in jaz sva se trudila, da bi skrbela za vse. Poleg tega je bila v hiši še rejenka Manik, ta-le moja Manik, katero je moja rajna mati nekoč kupila, da bi jo vzgojila za mojo ženo. Bila je malo mlajša od mene, vendar krepka in je že pričela šivati.

Naši psi so bili zelo slabi, ker niso dobili nobene hrane. Nekega dne mi reče oče, da bo vzel pse s seboj na pot k ledenemu robu, kjer so gotovo medvedi in da ga nekaj dni ne bo nazaj. Par psov nam je pustil doma. Kajti, če bi se ponoči pokazal severni medved, bi naš psi zbudili in bi ga lahko ustrelil.

Mojega očeta pa dolgo ni bilo nazaj. Gladovali smo strašno. Oba mala otroka sta bila mrtva. Kaj se je z njima zgodilo, ne morem povedati. Pojedli smo nekaj kož in par jermenov. Drugega ni bilo.

Neke noči pa — ko sem ležal in navidezno spal — sem slišal, kako sta stari ženski nekam skrivnostno šepetali med seboj. Kazali sta skrivaj na naše pse. Takoj sem razumel, da hočeta ubiti in pojesti vse pse, ki so nam še ostali. Ko bi jima zmanjkalo tudi te hrane, bi morda starki ubili še rejenko ali mene. Saj se je že večkrat tu gori zgodilo, da so ljudje zblazneli od gladu in ubili so človeka. Nisem se premaknil na svojem ležišču in žene so mislile, da spim. Jaz pa sem premišljeval, kaj naj storim. Sklenil sem rešiti Manik in z njo zbežati. Mislim sem, če morava umreti, raje umreva tam zunaj.

Naslednjega dne sem razodel Manik, da morava bežati. Toda ona ni mogla takoj na pot, ker njena oprema ni bila v redu. Podplate njenih čevljev smo pojedli in najprej je morala dobiti nove. Na večer sem pustil sekiro, nož in druge ostre stvari, s katerimi lahko koga ubiješ, pred kočo. Ko smo legli, sem dejal, da sem jih, žal, pozabil pred kočo, kjer sem delal, sedaj pa, da nimam volje vstati in jih prnesti v kočo. Stara žena je odvrnila, da morajo biti stvari ponoči v hiši in naj jih grem iskat. Tega nisem hotel razumeti in sem dejal: »Čemu vam bodo ponoči potrebščine za lov?«



Naslednjega dne sem jim rekel, da grem k fjordu, kjer bom poskusil sekati zračne luknje v led. Hotel sem vzeti Manik s seboj, pa mi stari ženi tega nista dovolili. Pa sem ugovarjal, da mi rejenka lahko pomaga, da bo prignala tjulnje od drugih zračnih lukenj k tisti, kjer bom sam stal na preži. Kajti, če pridejo tjulnji iz lukenj na ledeno skorjo, pobegnejo. Manik pa sem naročil, naj vzame nekaj šivank in svoj krivi nož s seboj. Vzel sem svoje orožje in malo sekiro ter pobral iz skladišča vse naboje. K sreči niso žene ničesar opazile. Tudi sem vzel svojo spalno vrečo in kožo severnega jelena. Ob slovesu sta dejali starki, da če do večera ne bo lovskega plena, naj pride Manik domov. Obljubil sem vse, čeprav sem vedel, kaj bi jo čakalo, če bi prišla in ostala brez moje pomoči.

S seboj sva vzela največjega psa. Ta naj bi izsledoval zračne luknje. Vse stvari sva naložila na lesene sani. Neopaženo sem vzela še majhen lonec s seboj — in odšla sva.

Bila je težka pot, s težavo sva prišla naprej. Če je človek zelo lačen, se hitro izmuči. Pot do fjorda se nama je zdela neskončno dolga. Šele tam namreč bi naju iz koč ne mogli več videti. Ko pa sva prišla do fjorda, sva se takoj okrenila proti zemeljski celini. Že prej sem pri lovu na severne jelene večkrat naletel na ljudi na drugi strani zemlje in tako sem ubral tudi sedaj to pot. Imel sem eno samo misel: oditi daleč proč in čimprej.

Šlo je pa vse tako počasi! Na večer sem postavil čisto malo koč iz snega. Bila je tako mala zato, ker nisem imel moči za večjo. Zlezla sva v koč in zaspala oba izmučena in gladna. Naslednjega dne sva hotela nadaljevati pot, pa sva bila tako oslABLJENA, da skoro nisva mogla premikati nog. Pa sem imel srečo. Zagledal sem lisjaka, ki se nama je približal. Ustrelil sem ga in takoj sva ga pojedla. Pes je dobil kosti, drob in koč brez repa, katerega je vzela Manik, da si je zakrila nos pred mrazom. Pojedla sva vse in bilo je tako prijetno, ko sva čutila zopet toplo hrano v želodcu. Občutila sva, kako prihajava zopet k moči in kmalu sva zopet nadaljevala pot. Takega lisjaka hitro poješ in ne izgubiš mnogo časa. Pa saj je bil tudi majhen in suh.

Drugi dan nisva dobila nobene hrane. Potem pa sem ustrelil nekaj kokoši belk. Razdelili smo si plen in šli naprej. Prevzel naju je tak strah, da nisva mislila na utrujenost. Toda naš glad je postajal vedno večji in mučnejši.

Nazadnje sva že hodila ravno tako, kot hodijo na svojih ladjah beli možje, ki so popili preveč ruma. Majala sva se tako, da sva morala drug drugega podpirati. Predlagal sem, da bi pojedla psa, toda Manik je dejala: »Ne, naj še malo živi, dokler le gre. Če greš ti na lov, me je tako strah, če ostanem sama!«

Ko sva tako hodila, vsa žalostna in do smrti izčrpana, naenkrat opazim, kako je pes dvignil glavo in postrigel z ušesi. Gotovo je nekaj zavohal. Zgrabil sem ga za opasač, mu privezal vrv okrog vratu in tako me je vlekel v neko določeno smer. Naenkrat je izgubil sled, pa jo je zopet našel in po nekaj minutah smo prišli na mesto, kjer si je severni medved napravil zimsko ležišče in spal v njem svoje zimsko spanje.

Kako srečen sem bil! Sedaj bomo imeli hrane v izobilju in ostali bomo pri življenju! Čisto miren sem se vrnil k Manik in prepeljal našo prtljago na saneh k prostoru, kjer je ležal medved. Nato sem pričel odkopavati sneg izpod njega. Ležal je v jami, katero je izgrebel v snegu. Pričel je godrnjati, ker sem ga motil v spanju. Zasadil sem svojo harpuno vanj. Razjezil se je in prilezel iz svoje luknje. Toda medveda, ki je spal vso zimo, sonce slepi, da ne vidi skoro ničesar. Nastavil sem mu puško pred glavo in sprožil. Medved je bil mrtev.

Oba sva bila tako vesela in srečna, da nisva mogla govoriti. Sedla sva na tla, kot da sva imela vsak dan takega medveda za kosilo. Postal sem tako močan, da sem mogel postaviti večjo sneženo koč, kajti tukaj sva name-ravala ostati dalj časa. Drug drugemu sva pomagala pri razkosavanju medveda. Drobovje sva vrgla psu, pa tudi meso in vse, kar je le hotel. Manik pa si je zmočila obraz s krvjo, s čemur je hotela izraziti svojo hvaležnost mrtvemu medvedu — rešitelju.

Ko je bila žival razrezana, sem odšel iz koč brez besede, pa sem se kmalu vrnil in prinesel ploščat, udolben kamen, iz katerega sem napravil svetilko. Pričelo je prekrasno življenje! Napravila sva ogenj, vžigalnik sem imel s seboj, prižgala sva luč in topila led za pitno vodo. Vse prejšnje dni

sva uživala samo sneg in led, pa so nama ustne tako razpokale, da naju je bolelo. In jedla sva meso, mnogo mesa... In vse je bilo tako lepo!

Naslednjega dne sem zgradil tik poleg prve koče še drugo, novo; staro kočo sem prevredil v skladišče. Našla sva še več kamnov za svetilke, ogrela sva se pošteno in osušila najino opremo. Manik je bila zelo pridna, pošila je vso obleko, ki je bila že zelo slaba, z nitkami iz žil ustreljenega medveda.



Nekoč je nastal strahovit vihar. Pogovarjala sva se o tem, da bi bila že davno mrtva, če bi naju zatekel zunaj in bi ne imela ne medveda, ne koče. Tako pa sva ležala skupaj s psom lepo v toplem in varnem kotičku in bilo nam je vsem dobro. Najin pes se je ves spremenil, tako debel je postal. O, kako lepo in udobno je bilo v tisti koči, kot ni bilo nikdar prej, ne pozneje!

Ko nama je ostalo še toliko mesa, kolikor sva ga lahko vlekla na saneh, sem napravil zase in za psa jermenje za vprego in tudi nove čevlje sva dobila, Manik in jaz. Odšli smo in nadaljevali pot v isti smeri, še dalje proč od doma.

Seveda sva se spomnila, da bi bilo dobro prinesiti nekaj mesa v domačo kočo. Toda saj nisva mogla vleči s seboj več hrane, kot pa bi jo sama potrebovala na poti nazaj, ki bi trajala mnogo dni. Tako bi prinesla le malo živeža domov. Če se pa moj oče med tem ni vrnil, — danes vem, da se ni vrnil več — sta bili starki že davno mrtvi. Zato nisva šla domov, temveč naprej.

Hodila sva neznano kam. Tudi o tem sva govorila, da bi nama mogli biti ljudje, katere bova srečala, nevarni, Toda nevarnejši bi ne mogli biti, kot tisti starki v koči, katero sva zapustila. Najina obleka je bila čisto trda od mraza. Predolgo sva ležala mirno v koči in preveč sva jedla. Vendar pa sva imela sedaj več moči in sva lahko dokaj hitro hodila. Zvečer sva grela vodo iz snega in ledu in si kuhala meso. To nama je zelo pomagalo.

Zadnje dni sva zapazila tu in tam v snegu sledove severnih jelenov, ki so kazali vsi proti severu. Bil je torej čas, ko gredo jeleni od juga proti severu in slutila sva, da prideva kmalu na pota, kjer bova neprestano srečavala jelene. Zato sem si napravil lok iz jelenovih rogov in napel nanj žile od medveda. Toda, ko sva naletela na jelene, moj lok še ni bil gotov.

Bilo je nekega jutra. Ležala sva s psom v naši sneženi kolibi. Ravnokar sem se prebujal, ko zaslišim lajanje psa. Prisluhnil sem in zaslišal zunaj čuden šum. Najprej sem mislil, da je žvbojenje potoka. To pa je bilo ne-

mogoče ob tem letnem času. Potem je bilo slišati kot vihar. Morda so prihajali ljudje... Ko pa sem zlezal iz koč, sem videl ogromno množino severnih jelenov, do kamor je segel moj pogled. Udari njihovih kopit so me prebudili.

O, koliko je bilo živali! Neprestano so prihajale nove črede in nikjer ni bilo konca. Bilo je dobro, da nam niso prišli preblizu, ker bi sicer njihova brezštevilna kopita pogazila najino hišo in nas vse, ki smo bili v njej. Sedaj sem bil prepričan, da smo na pravi poti, na kateri ne bo nikakega pomanjkanja. Ustrelil sem nekaj jelenov. Jedli smo, obirali mesnate kosti in jezike in dobil sem dovolj žil za svoj lok, ki je bil kmalu gotov. Kajti s smodnikom sem moral štediti, saj nisem vedel, kdaj bom lahko obnovil zalogo streliva.

Tako smo bili torej rešeni. Mislili smo samo na jelene. Kako okusni so bili! Izgledalo je okrog nas kot na tistih podobah vaših dežel, katere nam kažete in kjer pasete svoje črede. Šli smo za jeleni. Podnevi in ponoči smo se včasih ustavili. Včasih so se jeleni malo oddaljili od nas, pa smo jih zopet dohiteli. Sčasoma smo se z njimi čisto udomačili. Streljal sem ravno toliko, kolikor sem potreboval in sem izbral samo najboljše živali. Z Manik sva si napravila nove kožuhe, nove spalne vreče in vse kar nama je bilo potrebno. Gotovo je bilo težavno za Manik « je dejal Ututiak in se okrenil k ženi. »Ali še veš, kako sva tedaj govorila, s kakšno težavo si človek nabavi potrebna oblačila in jih sešije? Šivanje pa je bilo tvoja stvar. Jaz sem kot mož moral obdelovati kože, da so postale mehke. Tebi je bilo res težko, pa tudi jaz sem imel dokaj truda. Sedaj sva oba stara in se lahko smejeva tistim časom. Takrat pa sva mislila, da je bilo vse, kar sva prestala, nekaj zelo resnega.

Včasih naju je bilo strah zavoljo samote. Večno nisva mogla ostati sama, tega človek ne vzdrži. Najbolj sva se bala, da bi nama pošle šivanke. Bilo jih je še zelo malo in so se hitro lomile. Če pa sem jih na kamnu obrusil, so postajale vse krajše in končno tako kratke, da je bilo z njimi komaj še mogoče šivati trde kože. No, končno sva prišla do ljudi. Bili so čisto drugi kot oni, katere sva doslej videla. Bili so prijazni. Našla sva jih na mestu, kjer sva se utaborila v pričakovanju jelenov. Povedala sva jim najino zgodbo in ostala dolgo pri njih. Tedaj nisva bila več otroka, temveč dvoje odraslih ljudi, odločenih za skupno življenje. Lahko mi veruješ, da nisem nikdar obžaloval, da sem rešil rejenko Manik, kajti našel sem dobro ženo...«

Starec se je z nasmehom ozrl na svojo ženo. In starka mu je vrnila nasmeh. In mala snežena koč, v kateri smo ležali vsi trije, je bila zavetišče iskrenega zaupanja in sloge. Tu sta bila dva stara človeka, ki sta si v dolgem in težkem življenju ostala zvesta. Obraza obeh sta si bila kar nekam podobna, njihove oči so imele isti dober pogled.

Starec je poiskal kos tobaka, izpraskal pepel iz kratke pipe in jo nabasal do roba. Starka pa se je okrenila na drugo plat, da bi spala.

»Jutri,« je dejal Ututiak, »jutri bomo prav gotovo našli ali jelena, ali kaj drugega. Tedaj se boš zopet do sitega najedel. Vi beli ljudje ne znate prenašati pomanjkanja — pa biti pri tem vseeno dobre volje.« — — —

Dolgo sem ležal in mislil na povest obeh starcev. Tako majhen, tako reven in slaboten sem se zdel pred njima! Oba sta živela dolgo življenje, polno borb, pa tudi skromnega veselja. Izdržala sta borbo in vse ter ostala dobre volje do sive starosti.
































Cicibanov roj















VSEVED

PO RUSKI PRAVLJICI

VI.

TRIJE  KIKIRIKAJO.

KO JE  VLEKEL OB VRATIH NA , JE NA GRAJ-
SKEM  ZAKIKIRIKAL PRVI . UBOGI  SE JE
PREMAKNIL NA  IN VZDIHNIL IZ DNA : „PRVI SE JE
ŽE OGLASIL! ŠE DVA!“  OB  SE JE HUDO .
HITRO JE  V  IN POVEDAL  IN : „VSE
VE TA !“ KOMAJ SEM POLOŽIL  NA , ŽE JE
ZAŠKRIPAL  IN  JE DEJAL: „PRVI SE JE OGLASIL,
ŠE DVA!“  IN  STA SE PRIJELA ZA  IN 
JE DEJAL: „GREM ŠE JAZ K .“ IN JE TEKEL PROTI
. TAM JE NASTAVIL  NA . TEDAJ SE JE OGLA-
SIL DRUGI  IN JE  DEJAL: „DRUGI JE TUDI TU.

ŠE TRETJI!“  JE STEKEL H  IN  IN DEJAL: „JOJ,
 JOJ,  VSE VE! TECIMO K NJEMU,  PREDENJ
 IN GA  ODPUŠČANJA. IN SO  IN  IN 
 TEKLI K . TEDAJ JE TRETJI  ZAPEL IN  JE
 ZAVPIL: „TO JE BIL ZADNJI,  ŽE VSTAJA, MOJA
 JE PRIŠLA!“

(Se nadaljuje.)

PO PRVEM APRILU

S prvim aprilom
 bo res vse drugače:
 knjige in zvezki,
 šli bodo v kot...
 V šolo nosili
 bomo igrače,
 frnikole, žogo
 le včasih »Naš rod«.



Preden v šolo
 se bomo podali:
 »Frnikole v roke,
 zdaj bomo igrali!«

Kdor nima frnikul,
 nič hudega to,
 gospod upravitelj
 zastonj jih dado.



Glavni predmet
 so ročna zdaj dela,
 roke so pridne
 in srca vesela
 Eden konjičke,
 drugi sani,
 vsakdo pač dela,
 kar se mu zdi...



Tinko konjička
 rjavčka zajaha
 »Kam neki gre?«
 »I, v šolo jo maha«...
 V šoli o konju
 se bodo učili
 »Vsi bomo prignali jih!«
 so se zmenili...
 V razredu je zdaj
 cel rebelijon...
 petdeset pobcev
 in petdeset konj...



V urnik vpisali
 nov so predmet.
 »Kaj menite kakšen?
 »I, šport! — Nogomet!«
 Med našo mladino
 zdaj padajo goli,
 če zunaj dežuje,
 igrajo kar v šoli.
 Na tabli so vrata
 »Kar brcni močno!...«
 Ko igro skončajo,
 spet znova začno.

Mihec in Jakec,
 Francek in Pavlek,
 Kar brž, kar brž,
 pred šolo hitita,
 tamkaj pod zobe
 slaščice dobita.
 Ob vsakem odmoru
 tam mož bel stoji,
 piškote in torte,
 zastoj vsem deli...



Knjig in pa zvezkov
 ne rabimo več.
 V šolo zdaj nosimo
 bobne in meč,
 punčke, konjičke,
 trobente in puške
 medvedke, vozičke...
 Če družba pa mlada,
 se kdaj zdolgočasi,
 udarimo v bobne,
 trobenta se glasi:
 hola-la-drijo,
 hola-la-draja,
 ob takem orkestru
 veselo vse raja.



V črnilniku včasih
škratelj čepi
in komaj potegneš
se »packa« reži.
Madež v zvezku
prinaša gorje,
nesrečni učenček
si briše solze;
zdaj takih težav
nič več ne bo,
stroje pisalne
učenci dobe.



V Šenkovem Turnu
rejci so mali
slona zredili

Kam bodo ga dali?
Vse vabijo vas
v nov natečaj...
Ko »Naš rod« izšel
za mesec bo maj
srečni ugankar
naj hlev si postavi,
da slona orjaka
na varno si spravi.



S prvim aprilom
bo res vse drugače:
knjige in zvezki,
bodo šli v kot...
V šolo nosili
bomo le igrače,
frnikole, žogo
in včasih »Naš rod«.

POMLAD

Sonček je pogledal na zeleno trato in vzkliknil: »Hoj, zaspanci, hojl!«

Iz zemlje je pokukal zvonček in se začudil: »Kaj pa je?«

»Kmalu bo Velika noč, trata pa taka ko sredi zime in mrzal!« očita sonček.

»Joj, joj!« se prestraši zvonček. Pa se upre z nožicami v zemljo, dvigne zelene ročice in zacinglja z belo glavico: »Bom, bam, bim... vstanite, zaspanci, Velika noč je že tu!«

In so res vstali, zaspanci: rumena trobentica je zatrobentala, modra vijolica je zaduhtela, vijoličast podlesek se je ponosno vzravnal in drobno resje je pokrilo vse, kar je še prostega ostalo na zeleni trati.

»Tako je prav!« se je nasmehnil sonček in pogrel pisano preprogo s toplimi, zlatimi žarki.

ANTON PODBEVŠEK :

IVAN GROHAR

Letos 19. aprila bo 25 let, odkar je za vedno zatisnil svoje oči v ljubljanski bojnišnici eden naših največjih slikarjev pred svetovno vojno — Ivan Grohar.

Ivan Grohar se je rodil 15. junija leta 1867. v Sorici na Gorenjskem kot gostačev sin. V šoli je kazal nenavadno nadarjenost za risanje in ker je bil priden učenec, mu je učitelj Pitamic prav rad posodil Eichlerjev risarski priročnik, ki mu je pomagal preko začetnih risarskih težav. Že v sorški enorazrednici je sanjal o tem, da postane nekoč slikar. Eden njegovih prednikov je bil tudi slikar in kipar in se je slučajno pisal ravno tako kot on — Ivan Grohar. Pri njem so se učili vsi takratni podeželski podobarji, kakor Matej Tomc, bratje Zajci in poljanski slikar in kipar Štefan Šubic, oče poznejših slikarjev Janeza in Jurija Šubica. Na mladega Groharja je zlasti vplivala takratna slava teh bratov Šubicev, zato ga je tembolj bolelo, ko je moral, star 14 let, iti za hlapčka in pastirja h kmetom v Davči, namesto v slikarsko delavnico, kot si je tako silno želel.

Grohar je vzdržal kot hlapček samo tri leta. V tem času je pridno bral knjige, ki mu jih je posojal sorški župnik Anton Jamnik iz »farne bukvarnice« in se pripravljaj na čas, ko da slovo svojemu dotedanjemu življenju. Župnik Jamnik ga je v tem stremljenju podpiral in tako je mogel Grohar postati najprej učenec starega Štefana Šubica v Poljanah, pozneje podobarja in slikarja Štefana Bradaške v Kranju. Iz Kranja ga je vedla želja po nadaljnjem izpopolnjevanju v Zagreb k italijanskemu slikarju Milančeviću. Šolal se je nato še v štajerski deželni risarski šoli v Gradcu. L. 1895. je želel vstopiti na dunajsko akademijo. Napravil je sprejemni izpit z odličnim uspehom, ko pa so ugotovili, da nima razen spričeval risarske šole v Gradcu nobenih dru-

gih kot sorške enorazrednice, so ga odklonili. Odpotoval je nato v Monakovo, kjer se je sešel z ostalimi slovenskimi slikarji. V Monakovem je tudi dozorel v umetnika, ki si je v poznejših letih osvojil svet (ne domovine!), kot bomo še videli.

L. 1900. je takratno Slovensko umetniško društvo priredilo prvo umetniško razstavo v Sloveniji. Že na tej razstavi je Grohar kazal, da hoče hoditi v slikarstvu povsem svoja pota. Kakor njegova tovariša so tudi njega slavili in vzpodbudno vplivali nanj. Grohar se je nato z velikim notranjim ognjem pripravljaj na drugo umetniško razstavo dve leti pozneje. Proti vsakemu pričakovanju pa je naša javnost Groharja in njegove tovariše odklonila in jim celo svetovala, naj nehajo, češ »ti naši umetniki — kakor tudi deloma naši leposlovnji pisatelji — so se odtujili narodu popolnoma in nimajo na sebi nič slovenskega.«

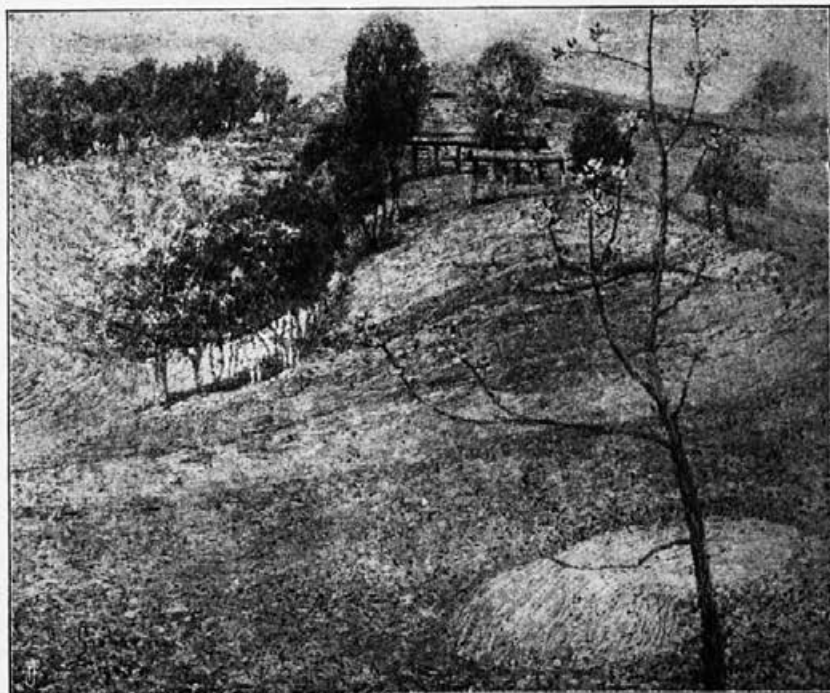
V tem času, ki je bil za Groharja najbridkejši, je Grohar naslikal »Pomlad« (l. 1903.), o kateri pravi Jakopič, da takega umotvora do takrat še ni ustvarila slovenska umetnost. Naša slika je enobarvna, zato ne morete občutiti njene veličine. Da vas bo ogrela, morate stopiti v Narodno galerijo v Ljubljani, kjer imajo poseben oddelek Groharjevih oljnatih slik. Zato vam svetujem, da se obrnete na svojega učitelja in ga prosite, naj bi vas o prvi priliki popeljal v omenjeno galerijo, kjer si boste lahko ogledali umetnine slovenskih slikarjev in kiparjev od 14. stoletja dalje. To je naravnost potrebno za vas, ker je »umetnost edino, kar moremo Slovenci doslej svetu dati, če mu hočemo biti s čim koristni, in koristni mu moramo biti, če naj prejmemo legitimacijo za našo narodno življenje, če naj dokažemo smisel svoje narodne eksistence.« (Iz govora dr. Izidorja Cankarja ob 50-letnici rojstva Ivana Cankarja.)

V domovini bi bilo po splošni obsodbi odveč udeleževati se, zato so umetniki z Groharjem in Jakopičem na čelu sklenili, da se podajo v svet. To pa ni bilo tako lahko. Grohar, Jakopič, Jama in drugi so bili nepoznani umetniki majhnega, nepoznanega naroda. Katero umetniško društvo, kateri znani umetniški salon naj bi jim odprli duri?

Po dolgotrajnih pripravah in težavah se jim je le posrečilo, da so mogli razstaviti svoja dela v Miethejevem salonu na Dunaju (l. 1904.). Nastopili so povečini z istimi deli kot v Ljubljani in kaj se je zgodilo? Tiste umetnike, ki so jih v domovini opsovali s »tujci«, ki naj se pobero v tujino, kamor tudi spadajo, so v nam Slovencem sovražnem središču tuje, nemške kulture povečevali kot — Slovence, ki jim je »z naprej določiti v umetnostni karti naše monarhije (takratne Avstro-Ogrske) lastno mesto, ker so v svojih slikah, z globokim čuvstvom izrazili narodni moment. Groharja so nemški kritiki imenovali na prvem mestu in ga slavili kot umetnika »z najizrazitejšim

narodnim svojstvom«. Kako ogromnega pomena je bila ta razstava za slovenski narod, je tudi razvidno iz hvalnic Otona Župančiča in Ivana Cankarja v »Slovanu«. Z dunajsko razstavo se je šele odprla pot našim umetnikom v široki svet.

Ivan Grohar je razstavljal potem leto za leto in predstavljal slovensko umetnost v svetu; l. 1904. o priliki kronanja kralja Petra I. na prvi umetniški razstavi v Beogradu in v Srbiji sploh (kralj Peter ga je tudi odlikoval z viteškim redom sv. Save), l. 1905. v dunajski secesiji, v Berlinu (izmed slovenskih umetnikov je bil samo on povabljen!) in v Londonu, l. 1906. v Sofiji, l. 1907. v Trstu, l. 1908. v Varšavi in Krakovu, l. 1909. v novozgrajenem Jakopičevem paviljonu v Ljubljani, l. 1910. ponovno istotam. Če je Grohar skupaj s tovariši že l. 1904. popolnoma iz svoje moči, boreč se proti stoterim neprilikom, pokazal tujini, da je na svetu slovenski narod in da ima svojo posebno kulturo (Ivan Cankar), je to svojo nalogo opravljal s čedalje večjim uspehom vsa naslednja leta, čeprav je živel v obupnih



Ivan Grohar: Pomlad

razmerah. Bil je vse življenje brez rednih dohodkov in večinoma brez naročil. »Topla hrana mu je bila po cele tedne neznana in suh kruh mu je bil včasih delikatesa,« mi je pravil pisatelj Etbin Kristan.

Za jetiko, ki se je razvila iz pomanjkanja, je Grohar slednjič tudi umrl. Bilo bi predolgo, če bi vam pripovedoval, koliko ponižan in razočaran je moral Grohar doživeti, preden je izdihnil. In potem, kaj se je vse dogajalo z njegovim grobom. Tako malo smo se Slovenci zmenili za veliko delo, ki ga je opravil Grohar za naš narod, da nismo zmogli niti sto dinarjev, s katerimi bi plačali njegov grob, da ga vsaj ne bi pokopali in ne bi položili vanj novega mrliča, kakor se je zgodilo l. 1921. In je značilno, da so ob istem času delali »pastirji naroda«, kakor pravi Jakopič, načrte, kakšen naj bi bil naš »Panteon« na pokopališču pri Sv. Križu, kamor naj bi se prenesle kosti vseh pomembnejših slovenskih tvorcev!

Vsa dolga leta je bil Groharjev grob zapuščen in zanemarjen, smetišče, kamor so odlagali plevel in ovenele rože. Tak je bil do konca jeseni, dokler ga ni očistila šolska mladina iz Sv. Petra pri Ljubljani pod vodstvom svojega učitelja in zasadila nanj lesen križec s surovo pločevino, na kateri se sedaj sveti napis: »Ivan Grohar, slovenski slikar, 19. aprila 1911.«

Kar najbolj občudujem pri Groharju, je njegova velika strast do umetniškega izražanja, ne upoštevač ovir, ki se mu stavijo v življenju nasproti. Kaj zato, da ga slovenski narod ni maral, da ga je naravnost »zadavil«! Zaradi tega ni Groharjeva vera v njegovo poslanstvo niti za las popustila! Približno taka naj bi bila tudi ti, mladina, v vsem svojem javnem udeleževanju! Vedno kvišku stremeča tudi za ceno svojega lastnega življenja! Grohar naj ti bo za vzgled!

BUTARE

Cvetna nedelja je pomemben mladinski praznik. Saj je to največje veselje, kadar stopajo fantje in dekleta z butarami na ramenih v cerkev. Ni ga menda, ki bi se branil butare. Pa vendar! Zakljev Mirko za noben denar ne prime več butare. Lani se mu je primerila velika sramota, ki je Mirko ne bo pozabil nikoli...



Bilo je na cvetno nedeljo in je Mirko korajžno korakal z drugimi fantiči v cerkev. Njegova butara se mu je zdela najlepša od vseh. Zvedavo se je oziral okrog sebe, ko je stal pred oltarjem, in opazoval,

če ga kdo ne zavida. Med ogledovanjem pa se mu je izmuznila iz rok butara, in je z glasnim treskom udarila zviška po mladih vernikih, da so se v hrušču odmaknili. Butara se je izmuznila nato še na tla, narkar se je razvozljala. Za jabolka in pomaranče pa so se še kar med mašo spoprijeli mladi nevoščljivci. Mirko je prebledel! Taka sramota!... Pred očmi vse fare mu pade butara iz rok in se razveže!... Solznih oči si napravi s komolci gaz skozi cerkev in zbeži glasno plakajoč domov.

Ostanke Mirkove butare je prinesel njegov brat Nace po maši domov, Mirko sam pa te sramote, največje, kar se more primeriti podeželskemu fantu njegovih let, ne bo pozabil nikoli, pa če bo živel tristo let. I, saj je nočejo pozabiti niti njegovi sovrstniki, ki mu zabrusijo ob kakih prilikah, ko si sežejo za ušesa in v lase: »Ti, butara!«

Ljubljanskemu ali kakemu drugemu mestnemu fantiču cvetna nedelja ne dela posebnih težav. Odrineš nekaj dinarjev pa imaš krasno butaro, veliko in okrašeno s pisanimi oblanci. Podeželska mladina pa ne mara dosti za tako kupljeno robo.

Veselje in zadovoljstvo nudi le tista butara, ki so jo sami spletli. Mladi mojštri imajo že kakih štirinajst dni pred velikim pomladnim praznikom obilo dela. Saj take butare, ki naj ima kaj veljave tudi pri izbirčnih očeh, ne narediš kar čez noč. Za butaro je treba: švigeljna, dobroletine, mačic, križa, brinja, žingerla, virkha, drenovine, bršljana, popkov, šibin., leščevih palic in koraža... pa tu je naštetih še le nekaj temeljnih potrebnih za butaro. Za olepšanje pa rabimo še jabolka, pomaranče in še raznega pisanega okrasja.

Ko imaš vse pripravljeno, pa je treba delati počasi in previdno, da se ti ne zgodi kakor Žakljevemu Mirku. Najprej je treba

zastaviti koraž, ki je nekak opornik za butaro, in jo varuje, da se ne ulomi ali pa ukrivi. Okrog koraža pa nizaš ostale pri-datke, ki jih trdno vežeš s trto in vrvco, da ti ne popusti. Blagoslovljeno butaro uporabijo doma. Vrbove mačice polagajo k čebeljaku, dobroletino pribijajo na hlevska vrata, drenove križke zatikajo na njivo, bršljan pa pokladajo kravam. Po ljudski veri bodo čebele nabrale zato več medu, njive bodo bolj rodile, živina ne bo bolna in krave bodo bolj molzle, če jim damo spominek z butare, ki smo jo dali blagosloviti na cvetno nedeljo. Zato nosijo naši fantički in dekleta butare tako radi k blagoslovu, ker mislijo pri tem na domačo zemljo, živino, čebele in na zboljšano letino. J. Z.

NAFTA V JUGOSLAVIJI

Nafta je nastala v morju iz odmrlih in segnitih morskih živali na sličen način, kakor je nastal premog iz rastlin. Nafta je precej redka tekočina svetlorumene do temnorjave barve. Iz nje izdelujejo petrolej in bencin, razna strojna olja, vazelin in še mnogo drugih koristnih stvari.

Ker je nafta nastala iz živalskih ostankov, ki so se nabrali na dnu morja, pridobivajo dandanes nafto v takih pokrajinah, ki so bile nekoč pod morjem. K takim pokrajinam spada tudi naša Panonska nižina. In res so našli v naši državi izdatne vrelce nafte pri Miklenški, Peklenici, Novski, v Bačindolu, Pogancu in Hraščini na Hrvaškem, pa tudi pri Kaknju in Zavidu v Bosni. To nafto sedaj še ne pridobivajo v velikem, ker jo še raziskujejo. Pač pa uporabljajo pri Lipiku v Slavoniji za razsvetlavo in ogrevanje zemeljski plin, ki se nabira pod zemljo vedno v bližini nafte. Takega plina je včasih toliko, da ga edinega uporabljajo za kurjavo in razsvetlavo celih velemest, n. pr. Pittsburga v Ameriki i. dr.

Nafto pridobivajo na ta način, da zvrtajo v zemljo do ležišč nafte luknje. V ta namen postavijo do 20 m visoke lesene stolpe, s katerih spuščajo na vrveh privezane priostrene jeklene kole proti tlom. V nastajajočo luknjo porivajo železne ce-

vi. Ko pride sveder do nafte, tedaj brizgne ta včasih z vso silo 20 do 40 m visoko iz zemlje ali pa jo je treba s posebnimi sesaljkami dvigati na dan. Nafto potem po često več kilometrov dolgih ogromnih ceveh napeljavajo v kaverne za čiščenje petroleja (rafinerije) ali pa v kako pristanišče, od koder ga posebne ladje prevažajo v kaverne. Tudi po železnici vozijo nafto v posebno pripravljenih vagonih (cisternah).

Nafta in izdelki, ki jih dobivajo iz nje, posebno še bencin, so za vsako državo velike važnosti ne le v mirnem času, temveč še posebno v vojni. Z bencinom poganjajo avtomobile, tanke, aeroplane in mnoge druge stroje, brez katerih si je danes težko predstavljati življenje. Vsled tega tvori posest naftinih vrelcev za vsako državo vir bogastva in temelj samostalnosti ter neodvisnosti.

Največ nafte dobe v Združenih državah severne Amerike in sicer 122.894.000 ton (1930 l), v Venezueli 20.457.000 ton in v Rusiji 18.495.000 ton. Vendar pa dobivajo nafto tudi naše zavezniške države Romunija 5.749.000 ton Francija 75.000 ton in Češkoslovaška 22.000 tcn. K tem se bo sedaj pridružila še naša država, tako, da upamo, da se bomo tudi v tem oziru čim bolj osamosvojili.

ZIMSKA OLIMPIJADA



Zimske olimpijske igre so se vršile v februarju v nemškem gorskem letovišču Garmisch - Partenkirchenu. To je bila največja zimskošportna prireditvev, kar jih je doslej sploh videl svet. Deset dni so bile uprte oči vsega športnega sveta tja, kjer je gorel olimpijski ogenj. Olimpijade se je udeležilo 28 narodov. Med njimi celo Turki, Avstralci in Japonci. Vsak narod je poslal tja svoje najboljše sinove, z namenom, da bi ga čim bolj častno zastopali na športnem polju. Čez 1000 tekmovalcev in približno 1 milijon gledalcev je bilo prisotnih na teh prireditvah. Letošnji zimskošportni spored je bil nenavadno pester. Prav na kratko vam bom pojasnil glavne njegove točke. (Države zmagovalke bom navedel v oklepajih.)

Tek na daljavo, na 18 km. (Švedska). Tekmovalna proga, bogata na spremembah, poteka po ravnini, ima vzpon pa tudi padec. Pri ocenjevanju odloča samo čas, ki ga tekmovalec porabi, da presmuča vso progo od nastopnega mesta pa do cilja. Še bolj naporna pa je

vztrajnostna tekma na 50 km (Švedska). Tu je poleg dobro izpeljanega dolgega koraka še prav posebno odločilnega pomena tekmovalčeva vztrajnost.

Štafetsna tekma, 4 × 10 km (Finska). Tekmovalna proga je razdeljena na odseke. Vsak tekmovalec teče do označenega mesta, preda poslanico svojemu tovarišu (ali pa se ga samo dotakne), kateri nadaljuje pot do prihodnjega tekmovalca itd.

Smuk (Norveška). Namen tekme je preizkušnja tekmovalčeve sposobnosti glede sigurnega smučanja na raznovrstno viššem svetu. Med nastopnim mestom in ciljem je velika višinska razlika. Pri čim krajšem smuku igra odločilno vlogo čas.

Slalom. (Tekma v smučskih likih po kačasto zaviti progi na odprtem pobočju z

majhno višinsko razliko — Nemčija.) Tekmovalec mora presmučati v določenem redu vsa postavljena vrata, označena z zastavicami. Vse zastavice so razvrščene tako, da zahteva proga od tekmovalca res vsestranske izvežbanosti. Če torej tekmovalec smuča s precejšnjo brzino, je v nevarnosti, da zgreši vrata, če pa prepočasi, pa izgubi na času. Odločilna činitelja sta čas in izvedba likov.



Slalom: smuk skozi vrata

Skoki (Norveška). Na umetno zgrajeni skakalnici je zopet zmagal svetovni mojster, prvak vseh skakalcev, slavni Birger Ruud. Skočil je 75 m in 74,5 m. Njegova skoka sicer nista bila najdaljša, vendar pa tako lepo izvedena, da so mu sodniki prisodili prvo mesto.

Hitrostno drsanje na ledu. Tekmovanje na ledu je najbolj razširjeno pri severnih narodih (Norveška). Odločilne važnosti je borbenost in hitrost. Zmagovalec Balan-grad je zmagal na 500, 1500 in 5000 m in



Sankanje z bobom

tako dokazal, da je najhitrejši drsalec na svetu.

Umetno drsanje. (Tekmovanje v drsalnih likih; razni loki, vijuge, zanke itd. — Avstrija, odnosno Norveška). Vsak tekmovalc mora napraviti določeno število obveznih likov. Nato sledi še prosto drsanje, ki se vrši ob zvoku glasbe. Tu pokaže tekmovalc vse svoje znanje v lepo zaokroženi celoti. Zmagovalca, Avstrijec Schäfer in Norvežanka Henie Sonja, sta ponovno dokazala, da zasluži umetno drsanje po



Hockey (Hoki) igra na ledu

vsej pravici naziv »umetnost«. Najlepši del umetnega drsanja je brez dvoma tekmovalne dvojice. Največ poguma pa zahtevajo skoki na ledu.

Hockey izg. hoki (igra na ledu, najbolj podobna nogometu, Anglija). To igro igra ta dve stranki. Igralci, ki so opremljeni z drsalkami, imajo nalogo, da udarjajo in vodijo z ukrivljenimi palicami ploščo iz trdega gumija proti vratom nasprotnika. Vratar sme loviti ploščico tudi z rokami.

Bob dvosedežni (Amerika), štirisedežni (Svica). Bob so športne sani, katerih sprednji del je premakljiv s posebnim krmilom. Na zadnjem delu pa je zavora. Uporabljajo ga na umetnem sankališču. Do 200 kg težke sani drve z velikansko brzino po poledenem žlebu. Proga ima hude zavoje. Napete, izredno ostre pa tudi nevarne so te tekme. Tekmovalci (dva ozir. štirje možje) imajo radi varnosti na glavi močne čelade, ker se lahko zgodi, da jih na ostrem ovinku vrže iz proge.

Zmagovalci v navedenih panogah so prejeli za svoje uspehe zlato, srebrno, odnosno bronasto kolajno.

Tek vojaških patrolj. Vojaška moštva (3—5 mož) tekmujejo v smučanju na 25 km. To tekmovalje je zvezano tudi s streljanjem. Moštvo mora ves čas smučati kot celota in tako tudi dospeti na cilj.

Streljanje na ledu. To je nekaka nemška narodna igra. V bistvu je to streljanje podobno balinanju oziroma kegljanju. Zmagovalec je oni, ki ima najdaljši met, oziroma oni, ki se najbolj približa cilju.

Naši fantje so častno zastopali na olimpijadi naš šport in našo domovino. Vsa čast gre v tem oziru odličnemu Smoleju, ki je dosegel kot drugi srednjoevropjec sijajen uspeh v vztrajnostnem teku na 50 km. V slalomu in smuku pa se je najbolje odrezal naš Praček. Ti odlični uspehi nam pričajo, da so se naši fantje v najtežji mednarodni borbi izkazali za zelo sposobne. Uvrstili so se v krog najboljših mednarodnih tekmovalcev. Z njimi smo popolnoma zadovoljni, ker so v zadnjih letih vidno napredovali.

Olimpijada je radi skrbnih priprav, do brega vodstva potekala v najlepšem redu. Vse je bilo na svojem mestu. Poedine tekme so slikali fotografi in filmski operaterji. Objavo novic so prenašali številni radio aparati, za časopisne novice pa je skrbelo 300 dopisnikarjev — poročevalcev iz vsega sveta.

Olimpijske igre, imenovane po grškem kraju Olympia, se vrše vsake štiri leta drugod. Za prihodnjo prireditev teh iger v l. 1940. ima največ izgledov Japonska.



Hitrostno drsanje

DVE PISMI IZ FRANCIJE

Učenci osnovne šole iz Samusi v Franciji so poslali jugoslovanskim tovarišem zanimivo pismo.

Nižji II. odd. piše:

Dragi, mali neznani prijatelji!

Ze dalj časa iščemo dopisnikov v Jugoslaviji. Upamo, da nam bo Rdeči križ pomagal najti pri Vas prijateljev.

Vemo, da je Vaša država, daleč od naše. Naša učiteljica nam je pripovedovala, da teče tam lepa reka: Donava, da so tam veličastne gore in da je pri vas mnogo ovac.

(Tu so narisali ob levem robu Francijo ter zaznamovali severno od Pariza vas Samusi, ob desnem robu pa Jugoslavijo z reko Donavo do izliva v črno morje.)

Dalje pišejo:)

Naša država pa je nekoliko drugačna. Često zakrivajo nebo oblaki in tu pa tam zakriva megla obzorje. Dragi prijatelji, če nas pridete kdaj obiskat, morda se Vam bo dozdevalo naše sonce nekoliko blede. Naše nebo bi se nam pa zdelo manj žalostno, če bi hoteli postati naši dopisniki in nam pripovedovati o življenju v Vaši državi in v Vaši šoli. Če Vam je drago, pripovedujte nam tudi pripovedke iz Vaše domovine, mi imamo pripovedke jako radi.

Naš kraj se imenuje Samusi. Leži v severni Franciji, čisto blizu Laona. V dveh urah pa smo v Parizu.

Okoli naše vasi se širi velik, veličasten gozd. Spomladi nabiramo tu šmarnice. Tedaj je lepo se sprehajati v njem. Sedaj pa ta gozd ni več tako lep, ker listi že žalostno padajo z drevja. Če bi bili vi danes v Samusiju in bi šli po našem gozdu, bi stopali po lepi preprogi iz listja v zlati barvi. Tudi trg našega kraja, kjer so kostanji, je tak.

V šoli, kjer nas je 16 dečkov in 20 deklic, imamo 4 oddelke in samo 1 učiteljico. Najstarejši otroci imajo 13 let, najmlajši pa 5 let.

V tem trimesečju smo imeli tele predmete: pravopis, slovnico in računstvo. V tednu imamo 2 dneva najrajši, to sta torek in petek. Te dneve namreč izdelujejo dečki slike za albume, deklice pa šivajo. Mi vsi bi radi napravili nekaj lepih reči za Vas, dragi daljnji prijatelji.

Lansko leto smo poslali na razstavo v Pariz 1 punčko. Oblečena je bila kakor »Rdeča kapica«, ki gre obiskat svojo staro mater. V rokah je imela košek, na glavi pa rdečo kapico. Oblekco je izdelala najstarejša učenka, ki se imenuje Lizeta.

Od naših prijateljev na Japonskem smo prejeli lepo malo punčko, ki smo jo krstili 17. aprila l. 1935. Krstni boter in botra sta bila Žan Valet in Marian Simon Kardon. Punčka se imenuje »Toksiška krizantema«. Oblečena je po japonsko in jo imamo jako radi.

(Seveda je tu zopet slika male Japonke; rdeče kapice; slika obleke, ki jih šivajo deklice in albumov, ki jih sestavljajo dečki. Učenci te šole sestavljajo namreč albume iz pisem, ki jih prejemajo od bližnjih in daljnjih neznanih tovarišev.)

Na svidenje! dragi neznani šolarji, Vaši tovariši v Franciji Vam pošiljajo prijateljske pozdrave.

Višji I. oddelek pa piše:

Mi veliki v razredu Vam bomo pripovedovali o resnih stvareh, ki smo jih napravili lansko leto. Sešili smo obleke »Božičku« za revne otroke, dali smo podpore brezposelnim, v juliju pa smo priredili nabitni dan za Rdeči križ. Odlikovani smo bili s častnim križem. Kako naj Vam popišemo to naše veliko veselje!

Imamo dopisnike po vsem svetu. V Združenih državah severne Amerike, na Skotskem, v Kanadi, na Španskem, v Afriki, v Avstraliji, na Japonskem in Poljskem.

Zelimo, da bi naša prijateljska veriga zajela ves svet. Ali hočete postati naši prijatelji, da dopolnite našo lepo verigo?

Nad našimi glavami leti vsak dan letalo iz Pariza v Berlin. Želeli bi videti tisto letalo, ki bi bilo usmerjeno proti slikoviti Jugoslaviji in bi nas povedlo k Vam, da Vam rečemo: Dober dan!

Pišite nam čimpreje, ker nestršno pričakujemo Vaš odgovor.

ŠE NEKAJ O ANGORSKEM KUNCU

V prejšnji številki smo se poučili, kako česemo angorske kunce. Načesano volno sprti spravljamo v škatlo iz pločevine ali lepenke, ki pa naj se dobro zapira. V škatlo damo tudi malo naftalina, da nam molji ne zaidejo v volno.

Vse tja do jeseni lepo skrbimo za naše kunce in jih skrbno česemo vsak teden enkrat. Ako se je nabralo že vsaj za 1 kg volne, jo lepo zavijemo najprej v papir, nato pa še v platneno vrečico, ki jo zašijemo in odpošljemo v vnovčenje na: Zvezo društev rejcev malih živali v Ljubljani, Korunova ulica 10. V nekaj dneh vam pošlje Zveza potrdilo, da je poslano volno v redu prejela. Konec vsakega meseca pošlje Zveza volno naprej v vnovčevanje v inozemstvo in v teku enega meseca prejmejo pošiljateljji svoj denar za volno.

Naši mladiči so medtem dorasli v lepe živali, sposobne že za pleme. Pariti smemo le kunce, stare najmanj 8 mesecev. V 30 do 31 dneh dobi samica mladič, katerim napravi mehko gnezdece iz slame, sena in dlake, ki si jo populi s trebuha. V starosti 2—3 tednov že veselo skačejo mladiči po kletki. Ako ima več samlo hkrati mladiče, lahko v prvih treh dneh odvezamemo samici, ki ima preveč mladičev, nekaj mladičev in jih damo dotični, ki jih ima mogoče manj. Najlepše pa uspevajo, ako je pri samici le 5 do 6 mladičev. Mladiče pustimo pri samici do 2. meseca starosti, nakar jih odvezamemo in razdelimo po raznih kletkah. Zo tedaj jih razdelimo tako, da damo samce v eno, samice v drugo kletko. Tako se nam v teku leta nabere vse polno živali, katerih pa nekaj odprodamo, slabše zakoljemo za kuhinjo, najlepše pa obdržimo. Tekom poletja je dovolj zelene krme na razpolago, v zimskem času pa rada poiše vsaka zaloga. Zato obdržimo preko zime le najlepše živali.

Sedaj pa k naši uganki! To pot ste nas hoteli kar zasuti s pošto. Vaših dopisov smo bili prav veseli in bi prav radi vsem odgovorili, toda preveč vas je. Na vsakega izmed nas v razredu pride približno 14 dopisov. Pa še prihajajo novi dopisi in rešitve. Odgovori so bili različni. Nekateri so se navduševali za murna, drugi za pajka, a večina je potrdila martinčka za junaka objavljene pesmice. Na svetu pa je vedno tako, da večina zmaga in s tem je rešena tudi naša uganka.

Nagrade, tri pare angorskih kunccev dobijo sledeči dopisniki: Zmitek Štefka v Stranjah pri Kamniku, Šekorajna Hugo na Bizeljskem in Vrečko Jože iz Ljubljane. Danes razpisujemo tri lepe nagrade in sicer:

1. Našega malega slončka. (Zal nismo mogli objaviti slike malega slončka, ker je prepozno dospela v uredništvo.) 2. Majceno ovčico. 3. Pritlikavo putko.

Pogoji: Prvo nagrado dobi oni, ki pošlje najboljši spis o prvem aprilu. Drugi dve nagradi prejmeta dva naročnika »Našega roda«, ki bosta izžrebana izmed onih, ki bodo poslali na našo šolo razglednice svojega kraja, obenem s kratkim dopisom.

ŠENKOVTURNŠKI REJCI MALIH ŽIVALI

»Pirče« za veliko noč

Vam pripravlja Mladinska matica. To je ime knjige, ki je boste od srca veselili! Tone Potokar je izbral in prevedel 25 najlepših bolgarskih pravljic in pripovedk od najboljših bolgarskih pisateljev prav za Vas. Knjiga bo obsegala kakih 130 strani, bo tiskana na finem papirju, bo imela večbarvno naslovno stran in 80 risb, katere je izdelalo 26 naših najboljših slikarjev. Knjiga bo taka kot je Slovenci še nismo imeli, vendar bo stala, če jo naročite takoj pri Mladinski matici v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6 samo 20 Din. Prosite starše, da Vam knjigo kupijo.

Ko boste za veliko noč veseli, ne pozabite, da živi onkraj mejá Jugoslavije na tisoče in tisoče otrok, ki nimajo slovenskih šol, nimajo slovenskih listov, in ne knjig slovenskih in jim je tudi velika noč žalostna kot veliki petek. »Branibore« zbira darove in kupuje slovenske knjige za te slovenske otroke onkraj mejá. Pomagajte jim vsaj s skromnim darom!

ŠMARNÁ GORA

(M. Z.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524	525	526	527	528	529	530	531	532	533	534	535	536	537	538	539	540	541	542	543	544	545	546	547	548	549	550	551	552	553	554	555	556	557	558	559	560	561	562	563	564	565	566	567	568	569	570	571	572	573	574	575	576	577	578	579	580	581	582	583	584	585	586	587	588	589	590	591	592	593	594	595	596	597	598	599	600	601	602	603	604	605	606	607	608	609	610	611	612	613	614	615	616	617	618	619	620	621	622	623	624	625	626	627	628	629	630	631	632	633	634	635	636	637	638	639	640	641	642	643	644	645	646	647	648	649	650	651	652	653	654	655	656	657	658	659	660	661	662	663	664	665	666	667	668	669	670	671	672	673	674	675	676	677	678	679	680	681	682	683	684	685	686	687	688	689	690	691	692	693	694	695	696	697	698	699	700	701	702	703	704	705	706	707	708	709	710	711	712	713	714	715	716	717	718	719	720	721	722	723	724	725	726	727	728	729	730	731	732	733	734	735	736	737	738	739	740	741	742	743	744	745	746	747	748	749	750	751	752	753	754	755	756	757	758	759	760	761	762	763	764	765	766	767	768	769	770	771	772	773	774	775	776	777	778	779	780	781	782	783	784	785	786	787	788	789	790	791	792	793	794	795	796	797	798	799	800	801	802	803	804	805	806	807	808	809	810	811	812	813	814	815	816	817	818	819	820	821	822	823	824	825	826	827	828	829	830	831	832	833	834	835	836	837	838	839	840	841	842	843	844	845	846	847	848	849	850	851	852	853	854	855	856	857	858	859	860	861	862	863	864	865	866	867	868	869	870	871	872	873	874	875	876	877	878	879	880	881	882	883	884	885	886	887	888	889	890	891	892	893	894	895	896	897	898	899	900	901	902	903	904	905	906	907	908	909	910	911	912	913	914	915	916	917	918	919	920	921	922	923	924	925	926	927	928	929	930	931	932	933	934	935	936	937	938	939	940	941	942	943	944	945	946	947	948	949	950	951	952	953	954	955	956	957	958	959	960	961	962	963	964	965	966	967	968	969	970	971	972	973	974	975	976	977	978	979	980	981	982	983	984	985	986	987	988	989	990	991	992	993	994	995	996	997	998	999	1000	1001	1002	1003	1004	1005	1006	1007	1008	1009	1010	1011	1012	1013	1014	1015	1016	1017	1018	1019	1020	1021	1022	1023	1024	1025	1026	1027	1028	1029	1030	1031	1032	1033	1034	1035	1036	1037	1038	1039	1040	1041	1042	1043	1044	1045	1046	1047	1048	1049	1050	1051	1052	1053	1054	1055	1056	1057	1058	1059	1060	1061	1062	1063	1064	1065	1066	1067	1068	1069	1070	1071	1072	1073	1074	1075	1076	1077	1078	1079	1080	1081	1082	1083	1084	1085	1086	1087	1088	1089	1090	1091	1092	1093	1094	1095	1096	1097	1098	1099	1100	1101	1102	1103	1104	1105	1106	1107	1108	1109	1110	1111	1112	1113	1114	1115	1116	1117	1118	1119	1120	1121	1122	1123	1124	1125	1126	1127	1128	1129	1130	1131	1132	1133	1134	1135	1136	1137	1138	1139	1140	1141	1142	1143	1144	1145	1146	1147	1148	1149	1150	1151	1152	1153	1154	1155	1156	1157	1158	1159	1160	1161	1162	1163	1164	1165	1166	1167	1168	1169	1170	1171	1172	1173	1174	1175	1176	1177	1178	1179	1180	1181	1182	1183	1184	1185	1186	1187	1188	1189	1190	1191	1192	1193	1194	1195	1196	1197	1198	1199	1200	1201	1202	1203	1204	1205	1206	1207	1208	1209	1210	1211	1212	1213	1214	1215	1216	1217	1218	1219	1220	1221	1222	1223	1224	1225	1226	1227	1228	1229	1230	1231	1232	1233	1234	1235	1236	1237	1238	1239	1240	1241	1242	1243	1244	1245	1246	1247	1248	1249	1250	1251	1252	1253	1254	1255	1256	1257	1258	1259	1260	1261	1262	1263	1264	1265	1266	1267	1268	1269	1270	1271	1272	1273	1274	1275	1276	1277	1278	1279	1280	1281	1282	1283	1284	1285	1286	1287	1288	1289	1290	1291	1292	1293	1294	1295	1296	1297	1298	1299	1300	1301	1302	1303	1304	1305	1306	1307	1308	1309	1310	1311	1312	1313	1314	1315	1316	1317	1318	1319	1320	1321	1322	1323	1324	1325	1326	1327	1328	1329	1330	1331	1332	1333	1334	1335	1336	1337	1338	1339	1340	1341	1342	1343	1344	1345	1346	1347	1348	1349	1350	1351	1352	1353	1354	1355	1356	1357	1358	1359	1360	1361	1362	1363	1364	1365	1366	1367	1368	1369	1370	1371	1372	1373	1374	1375	1376	1377	1378	1379	1380	1381	1382	1383	1384	1385	1386	1387	1388	1389	1390	1391	1392	1393	1394	1395	1396	1397	1398	1399	1400	1401	1402	1403	1404	1405	1406	1407	1408	1409	1410	1411	1412	1413	1414	1415	1416	1417	1418	1419	1420	1421	1422	1423	1424	1425	1426	1427	1428	1429	1430	1431	1432	1433	1434	1435	1436	1437	1438	1439	1440	1441	1442	1443	1444	1445	1446	1447	1448	1449	1450	1451	1452	1453	1454	1455	1456	1457	1458	1459	1460	1461	1462	1463	1464	1465	1466	1467	1468	1469	1470	1471	1472	1473	1474	1475	1476	1477	1478	1479	1480	1481	1482	1483	1484	1485	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	--